Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Katedra českého jazyka a literatury

Ladislav Fuks – Spalovač mrtvol: Vztah mezi literárním dílem a filmovou adaptací

Bakalářská práce

Autor: Adéla Rožcová
Studijní program: B7310
Studijní obor: Jazyková a literární kultura
Vedoucí práce: Mgr. Michal Šeba

Hradec Králové 2015

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta

Zadání bakalářské práce

Autor: **Adéla Rožcová**

Studium: P121333

Studijní program: B7310 Filologie

Studijní obor: Jazyková a literární kultura

Název bakalářské práce: **Ladislav Fuks - Spalovač mrtvol: Vztah mezi literárním dílem a filmovou adaptací**

Název bakalářské práce AJ: Ladislav Fuks ? The Cremator: Relation between the literary work and film adaptation

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

V teoretické části práce představuje v obecné rovině vztah mezi literárním dílem a jeho filmovou adaptací, srovnává podobu zvoleného díla (Ladislav Fuks: Spalovač mrtvol) v jeho literární a filmové podobě a popisuje zjištěné rozdíly. V praktické části se práce zaměřuje na přiblížení obou rovin zvoleného díla veřejnosti atraktivní formou - cestou čtení a projekce na místě natáčení filmové podoby, včetně širšího doprovodného programu. Organizace neziskového sektoru / Jaroslav Rektořík Marketing kulturního dědictví a umění / Radka Johnová Marketing a management muzejí a památek / Ladislav Kesner Kultura a my / Radim Bačuvčík

Anotace:

V teoretické části práce představuje v obecné rovině vztah mezi literárním dílem a jeho filmovou adaptací, srovnává podobu zvoleného díla (Ladislav Fuks: Spalovač mrtvol) v jeho literární a filmové podobě a popisuje zjištěné rozdíly. V praktické části se práce zaměřuje na přiblížení obou rovin zvoleného díla veřejnosti atraktivní formou - cestou čtení a projekce na místě natáčení filmové podoby, včetně širšího doprovodného programu. Organizace neziskového sektoru / Jaroslav Rektořík Marketing kulturního dědictví a umění / Radka Johnová Marketing a management muzejí a památek / Ladislav Kesner Kultura a my / Radim Bačuvčík

Garantující pracoviště: Katedra českého jazyka a literatury, Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: Mgr. Michal Šeba

Oponent: Mgr. Ladislav Čejchan

Datum zadání závěrečné práce: 26.2.2014

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Hradci Králové dne 29. 4. 2015

.....

Adéla Rožcová

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu své bakalářské práce Mgr. Michalu Šebovi za odborné vedení, cenné rady a podporu při zpracování daného tématu.

Anotace

ROŽCOVÁ, Adéla. *Ladislav Fuks – Spalovač mrtvol: Vztah mezi literárním dílem a filmovou adaptací.* Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2015. 55 s. Bakalářská práce.

Teoretická část bakalářské práce srovnává podobu vybraného literárního díla (Ladislav Fuks – *Spalovač mrtvol*) s jeho filmovou adaptací. V praktické části se práce zaměřuje na přiblížení obou rovin zvoleného díla veřejnosti atraktivní formou, a sice cestou čtení a projekce snímku v místě jeho natáčení, včetně širšího doprovodného programu.

Klíčová slova: Ladislav Fuks, Spalovač mrtvol, Juraj Herz, pan Kopfrkingl, literární předloha, filmová adaptace

Annotation

ROŽCOVÁ, Adéla. Ladislav Fuks – *The Cremator: The relation between the literary work and film adaptation*. Hradec Králové: Faculty of Education University of Hradec Kralové, 2015. 55 s. Bachelor Degree Thesis.

In this bachelor work student will present the general relation between the literary work and its film adaptation in the theoretical part. She will compare the form of selected work (Ladislav Fuks: The Cremator) in his literary and cinematic form, and describe the differences. The practical part of the thesis focuses on two planes approach selected to the public in an attractive way - through reading and projections on the set of the movie, including a wider associated program.

Key words: Ladislav Fuks, The Cremator, Juraj Herz, Mr. Kopfrkingl, literary work, film adaptation

Obsah

I. TEORETICKÁ ČÁST BAKALÁŘSKÉ PRÁCE 9
ÚVOD 9
1 LADISLAV FUKS 10
1.1 Život 10
1.2 Dílo 14
2 NOVELA SPALOVAČ MRTVOL 16
2.1 Postavy 16
2.1.1 Karel Kopfrkingl 16
2.1.2 Marie, Zina a Milivoj Kopfrkinglovi 17
2.1.3 Jakub Bettelheim a Wilhelm Reinke 18
2.2 Kompozice 18
2.3 Události 19
2.4 Motivy 20
2.5 Spalovač mrtvol v kontextu české literatury 22
3 JURAJ HERZ 23
3.1 Život a dílo 23
4 FILM SPALOVAČ MRTVOL 25
4.1 Spalovač mrtvol v kontextu české kinematografie 27
5 LITERATURA A FILM 30
5.1 Filmová adaptace 31
6 SPALOVAČ MRTVOL: POROVNÁNÍ LITERÁRNÍ PŘEDLOHY A FILMOVÉ ADAPTACE 33
7 ORGANIZACE KULTURNÍHO PROJEKTU 35
II. PRAKTICKÁ ČÁST BAKALÁŘSKÉ PRÁCE 37
8 PŘEDSTAVENÍ PROJEKTU 37
8.1 Místo konání akce 37
8.1.1 Historie pardubického krematoria 38
8.2 Termín konání akce 40
8.3 Název akce 40
9 ORGANIZACE PROJEKTU 41
9.1 Prostory 41
9.2 Projekce filmu 41

9.2.1 Autorská práva ... 41
9.3 Čtení z knihy ... 43
9.3.1 David Kořínek ... 43
9.4 Občerstvení ... 44
9.5 Propagace ... 44
9.5.1 Plakát ... 44
9.5.2 Online propagace ... 45
9.5.3 Escape ... 45
9.5.4 Reportáž ... 46
9.5.5 Pozvánky uměleckým školám ... 46
9.5.6 Další výstupy z akce ... 46
9.6 Doprava ... 46
9.7 Scénář programu ... 47
9.8 Finanční dotace ... 47
9.8.1 Rozpočet akce ... 48
9.9 Alternativní rozpočet akce ... 50
9.10 Příprava akce den předem ... 51
10 SWOT ANALÝZA ... 53
10.1 Silné stránky ... 53
10.2 Slabé stránky ... 53
10.3 Příležitosti ... 54
10.4 Hrozby ... 54
ZÁVĚR A DOPORUČENÍ ... 55
ZDROJE ... 57
SEZNAM PŘÍLOH ... 60

I. TEORETICKÁ ČÁST BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

ÚVOD

Spalovač mrtvol je bezpochyby jedno z nejznámějších děl české umělecké tvorby, a to jak v literární, tak filmové podobě. Mezi primární prameny pro tuto bakalářskou práci patří román Ladislava Fukse *Spalovač mrtvol* a stejnojmenný film režiséra Juraje Herze.

Cílem práce je porovnání obou verzí Spalovače mrtvol. Vztah mezi literárním dílem a jeho filmovou adaptací je velice komplikovaný. Neexistují žádná pravidla, jak tyto dvě umělecká díla porovnávat. Komparace je navíc velice subjektivní záležitost. Na stránkách tohoto textu se pokusím rozebrat literární předlohu i filmovou adaptaci a následně porovnat obě verze na základě vlastního zkoumání knihy i filmu.

Nejprve se zabývám životem a dílem jednoho z nejpodivnějších spisovatelů 20. století Ladislava Fukse. V další části textu se zaměřuji na samotnou novelu - její příběh, výstavbu, motivy a postavy. Následně je zařazena do kontextu české literatury. V dalších kapitolách se zaměřuji na život a dílo režiséra Juraje Herze a poté na samotný film. Následuje zařazení snímku do kontextu české kinematografie.

Dále práce popisuje vztah mezi literaturou a filmem obecně, vysvětluje pojem filmová adaptace a problémy, které vznikají mezi literární předlohou a filmovou adaptací. V předposlední kapitole se již práce zabývá samotným porovnáním literární a filmové verze Spalovače mrtvol. Poslední část teorie bakalářské práce je zaměřena na organizaci kulturního projektu.

V praktické části pak práce představuje projekt nazvaný Noc se Spalovačem mrtvol. Tato kulturní akce zahrnuje promítání filmu a čtení z knihy Spalovač mrtvol v pardubickém krematoriu, ve kterém se natáčela filmová podoba. Praktická část si klade za cíl vytvořit scénář eventu a podrobně rozebrat jednotlivé fáze organizace.

1 LADISLAV FUKS

1.1 Život

„Těžko hledat v české literatuře 20. století jiného spisovatele, který by tak důsledně skrýval své soukromí a celou svou osobnost pod silnou vrstvou masek. Naopak se zdá, že odhalit veřejnosti, co se dá, patří k základním pravidlům novodobé české literární tvorby. Už jen proto tedy Ladislav Fuks působí jako osobnost dosti neobvyklá, ba výstřední.“[1]

Jestliže se chceme dozvědět o životě jednoho z nejvýznamnějších spisovatelů druhé poloviny 20. století, určitě jako první sáhneme po Fuksových pamětích.[2] Při čtení této monografie může čtenář jen doufat, že se dozví něco více o záhadném spisovateli a o tajemstvích jeho děl, a však marně. Jak se již výše zmiňuje Antonín Kudláč, Fuks si úzkostlivě chránil své soukromí, a to pravděpodobně i ve svých pamětech, které prošly velkou autocenzurou. Nebýt literárního publicisty Jiřího Tušla, který na knize se spisovatelem spolupracoval, znali bychom Ladislava Fukse nejspíše jen prostřednictvím jeho knih.

Jako další vhodná monografie se jeví *Příběh Spalovače mrtvol* s podtitulem *Dvojportrét Ladislava Fukse* od Jana Poláčka[3]. Monografie nás seznamuje s Fuksovým životem v první beletristické části a přibližuje autorovu cestu k pramenům svého vyprávění v části druhé.

Ladislav Fuks se narodil 24. září roku 1923 v Praze. Jeho otec, policejní úředník, který byl nasazen v první světové válce v Uhrách a Vídni, byl velice přísný a často nedával své city najevo. Se svojí ženou se seznámil ještě před válkou ve Vídni. Ladislavova matka se starala spíše o svého muže a o domácnost, než li o syna. Malý Ladislav se musel vypořádat s přísným režimem a neměl moc času na kamarády. Chlapec navštěvoval obecnou školu na Pratačce. V šestnácti letech začal chodit za školu na Olšanské hřbitovy číst knihy. To hřbitovní ticho ho velice lákalo a umožňovalo mu ničím nerušené čtení. Zde si našel cestu k autorům 19. století. Byli to zejména Božena Němcová, Svatopluk Čech, Zikmund Winter nebo Karel Jaromír Erben. Tyto spisovatele rád zmiňoval i v dospělosti jako své nejoblíbenější.

[1] KUDLÁČ, Antonín. *Dvě cesty k Ladislavu Fuksovi*, Tvar, 10/2014.
[2] FUKS, Ladislav a Jiří TUŠL. *Moje zrcadlo & co bylo za zrcadlem: vzpomínky, dojmy, ohlédnutí*. 1. vyd. Praha: Melantrich, 1995, 477 s., [8] s. il. příl. ISBN 80-7023-210-2.
[3] POLÁČEK, Jan. *Příběh spalovače mrtvol: dvojportrét Ladislava Fukse*. 1. vyd. V Praze: Plus, 2013, 301 s. Objevené portéty. ISBN 978-80-259-0221-9.

Ladislav Fuks se již od dětství cítil často osamělý a tak se začal zajímat o hudbu, která se stala jeho celoživotní láskou. Zamiloval se do italské opery, hlavně do skladatelů jako je Bellini, Donizetti nebo Verdi. S melodiemi těchto umělců se můžeme často setkat i ve spisovatelově tvorbě.

Po dokončení obecné školy Ladislav začal chodit na Gymnázium v Truhlářské ulici. Toto období mělo nejvýraznější vliv na tématiku Fuksových próz. Zážitky ze studia se mu nesmazatelně vryly do paměti. Kvůli jeho osamělosti se zde sbližoval se svými židovskými vrstevníky, kteří se cítili podobně jako on sám. Fuks ve svých pamětech píše, že židovští chlapci byli stejní jako všichni ostatní vrstevníci a ničím se neodlišovali od ostatních. 15. března 1939 začala německá okupace a Židé byli transportování do koncentračních táborů.

„Osud židovské komunity Ladislava Fukse hluboce a celoživotně zasáhl. Toužil o něm psát. Možná osobně souzněl s odevzdaným hrdinstvím pronásledované komunity. Zkoumal své možnosti v jejich bezvýchodném postavení a hledal vlastní cestu, na kterou by mu stačily síly.“[4]

Ladislav Fuks v rozhovorech často popisuje toto období*:“(...) tyto hrůznosti jsem jako kluk prožíval. Doslova hrůznosti, nikterak to neumocňuju a nic k* tomu *nepřidávám. Uvízly ve mně a rezonovaly, takže když jsem pak začal o této době psát, nemohly to být selanky a idylky.“*[5]

Po maturitě na gymnáziu (1942) byly uzavřeny vysoké školy a ani Ladislav Fuks se nevyhnul totálnímu nasazení a byl vyslán, aby pracoval na správě statků v Hodoníně. Po válce v roce 1945 byly vysoké školy znovu otevřeny a Fuks začal studovat na Filozofické fakultě Karlovy univerzity filozofii, psychologii a dějiny umění. V roce 1949 ukončil studia dizertační prací „*Bergsnova idea vývoje*“ a získal doktorát z filozofie.

Po studiích Fuks absolvoval povinnou vojenskou službu v Luštěnicích. Zde prodělal záchvat renální koliky, se kterou se poté léčil nejprve v nemocnici a poté v Mariánských lázních. Posléze pracoval několik let v Bělé pod Bezdězem v továrně na výrobu papíru. Od roku 1955 do roku 1959 působil jako odborný pracovník Státní památkové správy. Následně pracoval v Národní galerii až do roku 1963, kdy vyšla jeho

[4] POLÁČEK, Jan. *Příběh spalovače mrtvol: dvojportrét Ladislava Fukse*. 1. vyd. V Praze: Plus, 2013, 301 s. Objevené portéty. ISBN 978-80-259-0221-9. s. 132.
[5] HŘIVŇÁKOVÁ, Olga. *Mezi realitou a světem snů*. Práce 36, 1980, č. 153, 1.7. s. 6.

první kniha *Pan Theodor Mundstock* a tehdy již čtyřicetiletý Fuks se stal profesionálním spisovatelem.

Ladislav Fuks začal besedovat po celé Evropě a téměř vždy ho doprovázel jeden z jeho nejbližších přátel, již zmíněný Jiří Tušl. Tento publicista, jehož známe i z rozhlasových pořadů, které s Fuksem odvysílal, se celoživotně zabýval dílem Ladislava Fukse a spolupracoval s ním na Fuksových pamětech. Cizí země vyvolávaly v Ladislavovi uspokojení a exotika dalekých krajů se mu stala inspirací k mnoha jeho knihám (jak můžeme například vidět v díle Spalovač mrtvol u pana Kopfrkingla v jeho zálibě v četbě knihy o Tibetu).

Fuks již od raného dětství pociťoval svoji homosexualitu. Jan Poláček píše: *„Ladislav Fuks svou homosexualitu před přáteli netajil. V literárních kruzích byla dokonce veřejným tajemstvím. Při jeho povaze si ale není obtížné představit, jak svou odlišnost těžce nesl.“*[6]. Navíc v šedesátých letech byla pro Fukse jeho sexuální orientace velikým problémem. Socialismus homosexualitu považoval za zločin až do roku 1961, proto byl také spisovatel nucen chránit si své soukromí.

„Největší Fuksovou vzpourou proti vlastní „odlišnosti“ byl sňatek se stejně starou Italkou, doktorkou Giulianou Limiti. Budoucí partneři si byli představeni na výstavě v pražské synagoze v Dušní ulici. Ladislav Fuks svou novou známou provedl Prahou a ona ho na oplátku pozvala do Itálie.“[7]

Svatba byla díky kontaktům nevěsty a slávě spisovatele velice sledovaná. Fuks však bral sňatek jenom jako formalitu, a proto veškeré dokumenty i fotografie ze svatby zničil a pár dní po uzavření sňatku odjel a už se nevrátil. Paní Limiti si to nenechala líbit a způsobila skandál. Protože se s manželkou znal spisovatel Arnošt Lustig, byl tehdy vyslán Svazem českých spisovatelů do Itálie vztahy urovnat. *„Ladislav Fuks zahrál dokonale mrtvého brouka. Psala mu a volala ho, vytrhal i telefonní dráty. Tak jsem byl vyslán do Itálie, abych se s jeho nevěstou setkal. Pozval jsem jí do kavárny a byl jsem připraven jí to vysvětlit, jak nejlépe umím…Tak jsem jí citlivě naznačil, že Ladislav se narodil se sklonem ke stejnému pohlaví,“*[8] vzpomíná Arnošt Lustig. Manželství bylo až po letech zrušeno papežským dispenzem.

I Jiří Tušl se v sedmém intermezzu Fuksových pamětí „záhadou“ italské svatby zaobírá a vysvětluje ji tak, že sňatek s vlivnou italskou paní pro něj byl výhodný.

[6] POLÁČEK, Jan. *Příběh spalovače mrtvol: dvojportrét Ladislava Fukse*. 1. vyd. V Praze: Plus, 2013, 301 s. Objevené portéty. ISBN 978-80-259-0221-9. s. 142.
[7] „Tamtéž“, s. 146.
[8] LUSTIG, Arnošt a Markéta MALIŠOVÁ. *O spisovatelích*. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 2010, 195 s. ISBN 978-80-86911-28-1. s .92 – 93.

Nabízel mu život ve svobodné Itálii. Fuks si ovšem podle Tušla velice brzy uvědomil, že za tuto svobodu by zaplatil vysokou cenu.

O Ladislavu Fuksovi kolují různé pověsti, které se týkají jeho údajně hrůzostrašného bytu, ale i toho, že spisovatel spával v rakvi. Juraj Herz, režisér filmové adaptace Spalovač mrtvol, v pořadu Na plovárně s Jurajem Herzem (2006), na otázku Marka Ebena, jestli byl Ladislav Fuks stejně tak bizarní jako jeho knížky, odpovídá: „N*e byl daleko bizarnější. Uvědomte si, že on bydlel v bytě, kde okna byla zalepená tapetami, kde ze stropu vysely kostřičky ptáků a různé kosti, kde byly různé podivnosti, a spal v rakvi. Měl velký vztah k mrtvolám, řekl bych takřka erotický vztah. Jeho vlastně nejvíc zajímalo, jak budu dělat mrtvoly. Jestli to budou pravé mrtvoly, jestli to budou komparzisti, ale jestli se nebudou hýbat. A já jsem mu říkal: „Ládíku, víš co, až to budeme točit, tak v té místnosti, kde budou ty mrtvoly, já tě tam zavolám a nechám tě s nimi a můžeš tam být s nimi chvíli sám.“ A on říkal: „Jo, to bys udělal? A já: „ Jo, to udělám.“ „ Tak to je úžasný.“ Strašně se na to těšil, pak samozřejmě z toho sešlo.“*

Sám prozaik však na otázku, jak to tedy s rakví, do které uléhal, skutečně bylo, v roce 1988 odpověděl: *„Mohu…uvést, a nebude to žádný výmysl, že spaní v rakvi je krajně nepohodlné. (…) Ve svých letech ovšem dávám přednost pohodlné válendě, takže krátce a dobře – v rakvi už dávno nespím.“*[9]

Slavný spisovatel oficiálně ukončil svou spisovatelskou kariéru ve svých šedesáti letech. Jak se můžeme dozvědět z beletristické části monografie Jana Poláčka, Ladislav Fuks byl na konci svého života snad ještě osamělejší, než celý svůj život. Bydlel se svou matkou, o čemž málokdo věděl.

Fuks zemřel ve svém bytě v pražských Dejvicích 19. srpna 1994 ve věku 71 let. Jeho tělo bylo nalezeno až dva dny po úmrtí.

„Měli bychom vyjít od posledního dechu člověka, abychom pochopili, jakou podobu měl jeho život a jaký význam náleží čemukoliv, co prožil. Teprve smrtí je hotovo mládí i narození člověka.“[10]

[9] TIKOVSKÝ, Václav. *Jedinečnost žití. Československý voják* 37, 1988, č.20, 4.10. s. 12.
[10] Slavný citát Ladislava Fukse. Dostupný z http://www.databazeknih.cz/citaty/ladislav-fuks-263.

1.2 Dílo

„Nejúplněji jsem obsažen jen a jen ve svých knihách. Bude – li je někdo číst za sto let, nebude ho zajímat, jaký jsem byl já. Pokud ano, tak si mě stvoří z toho, co si přečetl“[11] říká o sobě Ladislav Fuks.

„Klíčovými tématy Fuksovy tvorby jsou strach, úzkost, vědomí blížící se katastrofy, zločin, totalitní bezpráví a vyčleněnost ústřední postavy z běhu „normální společnosti“. Ať už autor jednotlivé prózy historicky lokalizuje, nebo se odehrávají v modelovém časoprostoru, v jejich hyperbolizujícím zrcadle nabývají dějinné události, individuální situace i lidské charaktery groteskně symbolického rozměru a často i osudového vyznění.“[12]

Knihy Ladislava Fukse jsou pro publikum náročné. Čtenář musí být trpělivý a objevovat mezi řádky. Spisovatel si se čtenáři rád hraje a umisťuje do svých děl skryté žerty. Pro mnohé čtenáře tak zůstane velká část knihy neodhalena.
Ve Fuksových románech najdeme mnoho autobiografických prvků. Tragickou grotesknost a mystifikaci, která se často vyskytuje v jeho díle, najdeme i v jeho životě.

Autorovou první knihou je odborná monografie *Zámek Kynžvrat – historie a přítomnost*. Fuks ji napsal v roce 1958, kdy byl zaměstnancem Státní památkové správy. Zde na Kynžvratě také začal psát svůj první román *Pan Theodor Mundstock*. Tato kniha vyšla v roce 1963. *„Pan Theodor Mundstock zahajuje řadu Fuksových knih, ve kterých se autor v nejrůznějších obměnách vrací ke svému základnímu tématu: k problémům absurdního pokřivení základních norem lidskosti a k relativitě pojmu normální a nenormální.“*[13] Novela měla takový úspěch, že z neznámého Ladislava Fukse se stal během chvíle profesionální spisovatel. Zabývá se zde židovskou tématikou, která se objevuje i v několika jeho dalších dílech – např. *Mí černovlasí bratři* (1963) nebo *Variace na temnou strunu* (1966). Můžeme sem řadit i vrchol spisovatelových próz novelu *Spalovač mrtvol* (1967).

Do spisovatelovy druhé vývojové etapy řadíme roky 1969 až 1972. Za první knihu tohoto období můžeme považovat povídkový cyklus *Smrt morčete*. V roce 1970 napsal pohádkový hororový román *Myši Natalie Mooshabrové* a v roce 1971 *Případ kriminální rady*.

---

[11] FUKS, Ladislav a Jiří TUŠL. *Moje zrcadlo & co bylo za zrcadlem: vzpomínky, dojmy, ohlédnutí*. 1. vyd. Praha: Melantrich, 1995, 477 s., [8] s. il. příl. ISBN 80-7023-210-2. s. 7.
[12] VLAŠÍNOVÁ, Vladimíra. *Slovník české literatury po roce 1945*. 1995. Dostupné z http://www.slovnikceskeliteratury.cz/.
[13] KOSKOVÁ, Helena. *Hledání ztracené generace*. 2. rozš. vyd., v H & H 1. Jinočany: H & H, 1996. 223 s. ISBN 80-85787-93-8. s. 141.

Ladislav Fuks napsal řadu knih, které kvalitativně nedosahují výše zmíněných děl. V době normalizace Fuks napsal román *Návrat z žitného pole* (1974) a několik dalších románů, které byly tzv. „na objednávku“ levicově orientovaných politiků. Byla to tématika opravdu různá. Neměl problém napsat detektivku, historický román nebo knihu o apokalyptických vizích. Za toto normalizační období byl po roce 1989 často odsuzován.

Posledním spisovatelovým literárním počinem byl rozsáhlý román z roku 1983 *Vévodkyně a kuchařka*, který postihuje atmosféru vídeňského aristokratického světa. Tímto románem znovu ukázal svoji velikost a kvalitou ho lze přirovnat k jeho úspěšným románům z let šedesátých.

Jeho úplně poslední spolupráce, navzdory ukončení spisovatelské činnosti, byla s již zmiňovaným přítelem Jiřím Tušlem, se kterým sepsal své paměti[14]. Práci na pamětech odmítal dlouhých deset let. Nechtěl zveřejnit nic ze svého dětství a mládí, kterým se nechal inspirovat ve svém díle. Autobiografické vyprávění přerušuje úvahami, tématy z historie a popisem svých knih. Monografie je doplněna o intermezza Jiřího Tušla.

[14] FUKS, Ladislav a Jiří TUŠL. *Moje zrcadlo & co bylo za zrcadlem: vzpomínky, dojmy, ohlédnutí*. 1. vyd. Praha: Melantrich, 1995, 477 s., [8] s. il. příl. ISBN 80-7023-210-2.

2 NOVELA SPALOVAČ MRTVOL

„Co abych tě, drahá, oběsil?“[15]

Citovat z knihy Spalovač mrtvol Ladislava Fukse dokáže dnes snad každý. Novelu můžeme považovat za jednu z nejvýznamnějších českých novel dvacátého století. Poprvé vyšla v roce 1967 v Československém spisovateli. Jedná se o psychologický horor s prvky grotesky.

Děj této novely je zasazen do doby předválečné, konkrétně do roku 1937, kdy se Hitler ujímal moci a Československá republika byla obléhána Němci. Hlavním hrdinou knihy je Karel Kopfrkingl, zaměstnanec pražského krematoria. Ten se zpočátku jeví (až podivně) jako milující manžel a otec a pacifista, který obdivuje Tibet. Je prostý, hodný a miluje svoji práci v krematoriu. Podle Heleny Koskové je pan Kopfrkingl *přihlouplý a až falešně romantizující*[16]. Námětem novely je přeměna hlavního hrdiny. Ten se vlivem svého okolí stane fašistou, který zfanatizován neváhá ve jménu záchrany lidských duší zabít svou vlastní ženu, syna a udat své bývalé židovské přátele. Nakonec namísto toho, aby se stal ředitelem krematoria, zcela propadne svým halucinacím a přijde o rozum.

2.1 Postavy

Hlavními postavami novely jsou členové rodiny Kopfrkinglových a rodinný přítel Willi Reinke. Dále se v díle setkáváme spíše s vedlejšími a epizodními postavami.

2.1.1 Karel Kopfrkingl

Zaměstnanec krematoria je hlavní postavou novely. Kopfrkingl je zvláštní povahy. Jeho práce je zároveň jeho zálibou a filozofií. Spalování mrtvých chápe jako pomoc lidským duším nalézt své tělo. Miluje svou knihu o Tibetu, ze které právě převzal svou ideologii o spalování mrtvých a reinkarnaci, kdy se lidská duše osvobodí a převtělí se. Karel sám o sobě v knize říká, že je romantik a miluje krásu. S tím souvisí jeho vlastnost poeticky nazývat věci, lidi a události kolem. Ženu a děti oslovuje

[15] FUKS, Ladislav a Jaroslava JISKROVÁ. *Spalovač mrtvol*. 2. vyd., v MF 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1983, 170 s. Kapka. s. 149.
[16] KOSKOVÁ, Helena. *Hledání ztracené generace*. 2. rozš. vyd., v H & H 1. Jinočany: H & H, 1996. 223 s. ISBN 80-85787-93-8. s. 143.

něžnými výrazy jako *„nadoblačná“, „něžná“, „čarokrásná“*. O svatbě mluví jako o „*nebeské“*, krematorium nazývá *„chrám smrti“*. Sám říká, že svoji rodinu miluje nade vše, ale neváhá se stýkat s jinými ženami. Kopfrkingl často cituje rodině tragické události z novin a věří, že „*utrpení je zlo*“, které máme odstraňovat. Časté Kopfrkinglovy monology pak mají téma buď smrti, nebo všeobecné spravedlnosti. Karel Kopfrkingl je také veliký milovník vážné hudby. Nedělá mu problém okamžitě poznat jakoukoliv skladbu, kterou slyší v rádiu. Tvrdí, že citliví lidé hudbu milují.

Je hodně vlastností, které si hlavní postava jakoby sama přisuzuje. Hlavním tématem knihy je proměna člověka vlivem okolí a doby. My můžeme ale polemizovat, jestli k přeměně opravdu dochází. Není snad možné, že Karel Kopfrkingl je již takový na začátku příběhu, ale vnější vlivy jeho maniakální povahu jen urychlují? Ladislav Rzounek si myslí: „*Fuksův způsob zobrazení v dialektice s realitou vnitřní příčiny individuálních charakterů a jejich proměn. Ukazuje, proč se člověk mění. Tajemné, nevyzpytatelné, aniž cokoliv ztrácí z těchto svých vlastností, se stává přirozeným, nutným, zákonitým.“*[17] Rzounek tedy přeměnu připouští, my ale jako čtenáři můžeme nad tímto hlavním tématem knihy přemýšlet a vyvozovat různé myšlenky z chování a jednání hlavní postavy.

2.1.2 Marie, Zina a Milivoj Kopfrkinglovi

Rodina Kopfrkinglových tvoří spíše postavy vedlejší, které hovoří jen minimálně a spíše naslouchají manželovým a otcovým monologům. Milivojovi je čtrnáct let a jeví se jako plachý, tichý a citlivý chlapec. Je nejistý v skoro každé situaci. Jeho chování, i díky vlivu Williho Reinke, mění jeho postavení v otcových očích. Kopfrkingl ho začíná vnímat jako zbabělého, změkčilého a nepřipraveného na život, a i proto se ho rozhodne zabít. Šestnáctiletá Zina se jako jediná z rodiny jeví celkem „normálně“, nepoznamenaná otcovou zvláštní povahou. Působí jako typická dospívající dívka, která má své kamarádky a přítele.

Manželka Marie je tichá žena v domácnosti. Na manželovu povahu je zvyklá, důvěřuje mu. S jeho postupnými změnami se začne měnit i ona. Nesouhlasí s přátelstvím svého muže s fašistou Reinkem, cítí se nesvá, ale vše jen tiše přejde. Manželka nakonec svému muži stále důvěřuje natolik, že se nechá slepě oběsit.

[17] RZOUNEK, Vítězslav.: *Nástin poválečné české literatury 1945-1980*. Praha, 1984, s. 177.

2.1.3 Jakub Bettelheim a Wilhelm Reinke

Postava židovského doktora a fašistického inženýra jsou zde dány do protikladu. Jejich charaktery zde nejsou plně rozvinuty. Doktor i nacista se zde spíše objevují jako epizodní postavy, které dávají Kopfrkinglovi možnost výběru, na kterou stranu se přikloní. Židovský doktor pochází z velmi starého rodu a na základě svých znalostí z historie je přesvědčen o Hitlerově prohře. Své názory nikomu nevnucuje, je pasivní. Naopak Willi Reinke je velice aktivní a svou manipulací útočí na Kopfrkinglovu povahu. Nutí mu své nacistické názory a ukazuje mu mnoho výhod, které ideologie poskytuje.

2.2 Kompozice

Text je rozdělen do patnácti bezejmenných kapitol, které jsou označeny pouze čísly. Autor zde používá řetězovou kompozici, příběh je psán chronologicky a vyprávěn v er – formě. Vypravěč se objevuje jen v popisných pasážích. Novela se skládá hlavně z promluv, ale nejvíce z monologů Kopfrkingla. Ostatní postavy jsou spíše v roli posluchačů, a pouze postava Williho Reinke se stává Kopfrkinglovým plnohodnotným komunikačním partnerem. Události i ostatní postavy jsou sice vyprávěny v er - formě, ale viděny jsou spíše z perspektivy hlavního hrdiny.

Erik Gilk v knize Vítěz i Poražený (2013) zjišťuje, že první verze Spalovače mrtvol, z níž jedna kapitola byla otištěna v Židovské ročence (1963), byla vyprávěna ich – formou. Až později byla převedena do objektivní er – formy, což autorovi umožnilo plně rozvinout mystifikační rámec této novely a promyšlenou komunikační hru se čtenářem.[18]

Čtenář může v díle zaznamenat až směšnou eufemistickou mluvu Kopfrkingla a jeho časté opakování svých názorů a přesvědčení *("nekouřím, nepiji, jsem abstinent").* Často pak v průběhu knihy dochází k tomu, že vypravěč ve svých popisech přejímá Kopfrkinglovu stylizovanou mluvu i stavbu vět. Zmiňuje se o tom i Pavel Janoušek v Přehledných dějinách české literatury: *„Román má pečlivě propracovanou kompozici a pracuje s návratnými motivy, které zesilují hororovou atmosféru vyprávění. Valnou část tvoří monology ústřední postavy Karla Kopfrkingla, květnatá mluva plná eufemismů, která je součástí jeho profesionální deformace a postupně terminologicky*

[18] GILK, Erik. *Vítěz i poražený: prozaik Ladislav Fuks*. Vyd. 1. Brno: Host, 2013, 311 s. Tváře české literatury. ISBN 978-80-7491-056-2.

prorůstá i do pásma vypravěče. Vypravěč příběh a posuny Kopfrkinglových názorů jakoby nezúčastněně popisuje a vyhýbá se výslovným interpretacím a hodnotícím komentářům – o to působivěji próza postihuje nejen zrůdnost doby nacismu, ale míří také k otázce, kde jsou meze zla, které dřímá ve společnosti i jedincích trvale, aby se v pravou chvíli probudilo.“[19]

Každá z patnácti kapitol popisuje jednu epizodu v životě Karla Kopfrkingla. Celý příběh pak můžeme rozdělit na tři části. První se zabývá představením rodiny Kopfrkinglových a jejich přátel a známých. Tuto část najdeme v kapitole jedna až sedm. Ve druhé části (kapitola osm až jedenáct) se Ladislav Fuks zaměřil na hlavního hrdinu a jeho podlehnutí hitlerovské propagandě. A nakonec třetí část (poslední čtyři kapitoly), která má největší spád, zahrnuje šílenství hlavního hrdiny, vraždu manželky a syna.

2.3 Události

„Všechny epizody se odvíjejí a jsou sřetězeny kolem hlavního hrdiny s úkolem dotvářet jeho charakterovou proměnu a zobrazovat ji v různých jejích projevech.“[20] Takových hlavních událostí nalezneme v knize pět.

Jako první a zároveň nejdůležitější epizoda je rodinná návštěva panoptika. Panoptikum se věnuje tématu moru, který zasáhl Prahu v roce 1680. Prostor je zaplněný voskovými figurínami, které představují lidi, kteří byli zasaženi chorobou. Výjevy, které zde rodina pozoruje, předznamenávají pozdější vývoj událostí a celá epizoda je symbolikou Kopfrkinglovy proměny.

„Abychom se tedy také *jednou pobavili, pookřáli a přišli na jiné myšlenky* (…)“[21]

Kopfrkingl již na začátku příběhu přehlíží skutečné zájmy své rodiny a vnucuje jim svou představu o zábavě a koníčkách.

Druhou událost najdeme v kapitole osm. Jedná se o zápas v boxu, na který je pan Kopfrkingl se synem Milivojem pozván svým přítelem Willim Reinkem. Hlavní hrdina, který již byl jednou manžely Reinkovými konfrontován s politickými a ideologickými postoji, zde pomalu začíná podléhat jejich manipulaci a dokonce mění svůj názor na svého syna, kterého začíná vidět jako zženštilého a slabého. Další důležitou epizodou je špehování pražských židů panem Kopfrkinglem, z nichž mnoho zná. Poté se setkává

[19] JANOUŠEK, Pavel. *Přehledné dějiny české literatury 1945-1989*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2012, 487 s. Literární řada. ISBN 978-80-200-2057-4. s. 290.
[20] Kořínková, Drahomíra. *Motivická výstavba Spalovače mrtvol*, Česká literatura. 1977, 25, číslo 6. s. 531
[21] FUKS, Ladislav a Jaroslava JISKROVÁ. *Spalovač mrtvol*. 2. vyd., v MF 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1983, 170 s. Kapka. s. 15.

s Willim v casinu a neváhá udávat jednoho bývalého přítele za druhým. Nakonec po silné Reinkově argumentaci mění názor i na svou židovskou ženu. Začíná věřit tomu, že jeho žena ho není hodna. Čtvrtou událostí je zabití manželky a syna. Tady už Kopfrkingl dokonale podlehl režimu a své převrácené ideologii. Poslední pátou epizodou je návštěva tibetského velvyslance. Najdeme ji v poslední kapitole novely. V tento moment již propadá vlastním iluzím a svému šílenství.

2.4 Motivy

Podle Slovníku literární teorie se za motiv v naratologii považuje nejjednodušší část díla - okamžik v příběhu, který nějakým způsobem posune rozvoj příběhu na další úroveň.[22] Motivy na sebe navazují a tvoří celkové téma díla. Téma je tedy souhrn všech jednotlivých motivů. Některé motivy se mohou v příběhu opakovat, mohou být méně či více důležité.

Atmosféru knihy Spalovač mrtvol tvoří několik motivů. Za nejsilnější motiv můžeme považovat motiv smrti. Tento motiv se prolíná v celé knize. Děj je zasazen z velké části do krematoria. Sám hlavní hrdina má k smrti podivný vztah - považuje ji za vysvobození, obdivuje ji. Jsme svědky několika pohřbů. Se smrtí se setkáváme i v Panoptiku.

Dalším motivem jsou epizodní postavy. Těch můžeme v příběhu najít celkem pět – růžolící dívka v černých šatech, starý tlustší muž s červeným motýlkem, starší žena v brýlích s pivem a manželský pár. Nejzajímavější na těchto postavách je, že jsou bezejmenné. Objevují se takřka v každé kapitole a pokaždé opakují tu samou scénu. Jako nejzajímavější z těchto postav se jeví manželský pár – hysterická žena a rozhořčený manžel. Pár můžeme sledovat v několika epizodách (návštěva panoptika, box, Petřínská rozhledna, hřbitov). Žena vždy hystericky, ale pravdivě komentuje události okolo a manžel se jí snaží uklidnit a spílat.

„Cos mlel, že neboxuje," křičela žena s pérem na tlustého vestoje, ukazujíc do ringu na soudce, „cos mlel, že je to soudce, vždyť lít a teď leží! Cos mlel, že je to box a že krev nepoteče, že to nejsou jatky, vždyť teče…". křičela a tloukla tlustého do zad, „mlel, že dem na box a někdo tu mluví německy..." a tlustý se rozlítil a zacloumal s ní, až se jí péro na klobouku a korále na krku třásly."[23]

[22] *Slovník literární teorie*. Vyd. 1. Editor Štěpán Vlašín. V Praze: Československý spisovatel, 1977, 471 s. 236.
[23] FUKS, Ladislav a Jaroslava JISKROVÁ. *Spalovač mrtvol*. 2. vyd., v MF 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1983, 170 s. Kapka. s. 92 – 93.

Růžolící dívka a tlustý muž s červeným motýlkem pak zastupují mnoho postav. Muž vystupuje jako rozhodčí v boxu nebo obsluhuje výtah na petřínské rozhledně. Dívka zosobňuje mnoho žen, které Kopfrkingl zahlédne. To souvisí s dalším motivem, kterým je zaujetí hlavní postavy ženami. Kopfrkingl ženám věnuje velkou pozornost, jsou tím prvním, čeho si všimne mimo domov. Jako příklad můžeme uvést paní Liškovou. Uklízečku v krematoriu Kopfrkingl natolik vyděsí, že radši odejde z krematoria.

Dalším motivem je Koprfkinglova estetizace všeho okolo. Svou ženu Marii oslovuje *„Lakmé“, „nebeská“, „krásná“, „něžná“*. Sám si nechává namísto *„Karla“* říkat *„Romane“*. Dceru Zinu nazývá *„krásná“*, kočku *„čarokrásná“*. Krematorium je pro něj *„vznešený chrám smrti“*.

V knize najdeme i motiv náboženství, a to buddhismu. Tento motiv je zhmotněn v knize o Tibetu a ve zvířecích jménech zaměstnanců krematoria (*Zajíc, Beran, Lišková, Špaček, Pelikán*) – zde se objevuje ideologie reinkarnace duše a Kopfrkinglova filozofie, podle níž si jsou zvířata a lidé rovni a třeba duše kočky se může v dalším životě převtělit do těla člověka. Tuto ideologii najdeme i v životě samotného Ladislava Fukse.

„V některých státech spalují po smrti i zvířata. Zákony tam slouží i zvířatům, nejenom lidem. Zvířata jsou naši bratři a my nemáme působit bolest ani jim. Kdo má pro jejich smutné uzavřené duše cit, tomu neublíží ani nejobávanější šelma. Ani leopard…“[24]

Motivická výstavba textu je provedena možná příliš perfekcionisticky, k čemuž se přiklání Miloš Pohorský, který to vidí jako „kámen úrazu“: *„ Když je vidět autorovi do rukou, jak všechno propočítává a kalkuluje s každou drobností, mizí moment neočekávanosti, bez něhož se umělecké dílo obvykle neobejde.“*[25]

Erik Gilk se v rozhovoru pro Jana Poláčka také zmiňuje o preciznosti Fukse: *„U Fukse podle mého názoru něco jako intuice neexistovalo, tedy alespoň při psaní. Je to typický poeta dobrus, který má skutečně vše promyšlené do posledního detailu. V jeho pozůstalosti jsou dochovány poměrně komplikované kompoziční rozvrhy po jednotlivých*

[24] FUKS, Ladislav a Jaroslava JISKROVÁ. *Spalovač mrtvol*. 2. vyd., v MF 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1983, 170 s. Kapka. s. 7.
[25] POHORSKÝ, Miloš. *Úzkostný sen Ladislava Fukse o panu Kopfrkinglovi*. Impuls. 1967, roč. 2, č. 10, s. 735.

kapitolách, kde je přesně zaznamenáno, jaký motiv se má zjevit v které kapitole. Mimo jiné je tam vždy uvedena kolonka čtenář, tedy co má být čtenáři prozrazeno a co ne.“[26]

2.5 Spalovač mrtvol v kontextu české literatury

„Ve vzrušených 60. letech, uvolněný kontakt mezi kulturou a společností i mezi „studenými“ světy, vyvolával nezařazený Fuks zvědavost“.[27]

V době vydání Spalovače mrtvol v české literatuře vrcholí tzv. druhá vlna válečné prózy (celkově byly tři). Ta se zabývá tématikou okupační, ale především tématikou židovské tragedie za druhé světové války. Autoři 2. vlny české válečné prózy tvoří od konce 50. let a v letech 60. V dílech se objevuje větší míra psychologické analýzy postav. Do popředí se na rozdíl od první vlny, kdy se jedná především o díla očitých svědků války, a které nesou prvky reportážní literatury, dostává subjekt člověka ve vztahu k době. Přidružuje se také téma absurdity a groteskna. Do tohoto období řadíme například spisovatele Arnošta Lustiga, Bohumila Hrabala, Jana Otčenáška, Josefa Škvoreckého nebo Norberta Frýda a právě Ladislava Fukse.

Ladislav Fuks z počátku vnesl do tohoto proudu svůj osobitý styl, bylo mu přisouzeno místo trochu *‚podivného cizince“,* autora, jehož dílo tvoří do sebe zavřený svět, kam skutečnost proniká zvláštním způsobem [28]. Fuks představuje jedno z nejvýznamnějších jmen české literatury.

[26]POLÁČEK, Jan. *Příběh spalovače mrtvol: dvojportrét Ladislava Fukse*. 1. vyd. V Praze: Plus, 2013, 301 s. Objevené portéty. ISBN 978-80-259-0221-9. s. 255.
[27] POHORSKÝ, Miloš. Doslov. In: FUKS, Ladislav. *Pan Theodor Mundstock*. 4. vyd. Praha: Odeon, 2005. ISBN 80-207-1182-1, s. 189.
[28] JANOUŠEK, Pavel. *Přehledné dějiny české literatury 1945-1989*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2012, 487 s. Literární řada. ISBN 978-80-200-2057-4. s. 289.

3 JURAJ HERZ

3.1 Život a dílo

Režisér Juraj Herz se narodil 4. září 1934 na severu Slovenska v malém městě Kežmarok. Pochází z židovské rodiny, která ale v průběhu druhé světové války konvertovala k evangelické církvi, aby se tak vyhnula deportacím. Navzdory těmto snahám byla rodina Hertzových deportována do koncentračního tábora v Ravensbrucku. Poté došlo k rozdělení rodiny a Herz byl do konce války umístěn v SachsenHausenu.

Režisér v pořadu na Plovárně s Jurajem Herzem (2006) o tomto období říká: *„Nejhorší byla cesta tam, to byl týden ve vagonu a otec říkal, až nás rozdělí, což se stalo, tak všichni tři se sejdeme v Kežmarku. Já jsem na nic jiného nemyslel, věřil jsem tomu a také jsme se všichni tři sešli.“*[29]

Herz vystudoval fotografii na Umělecko-průmyslové škole v Bratislavě a loutkářství na DAMU v Praze. V letech 1960 až 1961 působil v divadle Semafor jako režisér a příležitostný herec. Rok poté se stal asistentem režie na Barandově. Jeho debutem byl středometrážní snímek *Sběrné surovosti* z roku 1965, natočený podle stejnojmenné povídky Bohumila Hrabala. Následně se podílel na manifestu Nové vlny filmem *Perličky na dně* (1965), opět natočeným podle povídek Bohumila Hrabala. V roce 1971 natočil *Petrolejové lampy*, v roce 1974 *Holky z porcelánu*.

V roce 1987 se režisér rozhodl emigrovat do Německa. Na otázku proč se rozhodl odejít až v tomto roce Juraj Herz v rozhovoru pro Týdeník Rozhlas (Horská, 2006) říká: *„ Žil jsem 27 let se ženou, pro kterou byl problém i stěhování do nového bytu o dvě ulice vedle. Představa emigrace? To vůbec nepřicházelo v úvahu. Kvůli ní a synovi jsem zůstával, i když jsem o emigraci roky přemýšlel. Víte, co mne tady ještě drželo? Knížky. Nedovedl jsem si představit, že tady nechám svoji knihovnu. A pak jsem potkal Terezku Pokornou, zamiloval jsem se a věděl, že s touhle dívkou chci odejít a začít jinde a znovu. I bez knížek.“*

V Německu se poté Herz věnoval televizní tvorbě, především pohádkám. Do Čech se vrátil o dva roky později po sametové revoluci. Několik let i s manželkou Terezou Pokornou a dcerou pendloval mezi Mnichovem a Prahou, ale nakonec se do České republiky vrátil natrvalo v roce 1999. Sám říká, že doma se cítí tam, kde má svou ženu a dceru, tedy v Praze. Juraj Herz se nyní věnuje režii na divadle a v televizi. Od

[29] Pořad Na plovárně s Jurajem Herzem (2006). Dostupné z http://www.ceskatelevize.cz/porady/1093836883-na-plovarne/205522160100032-na-plovarne-s-jurajem-herzem/.

svého návratu natočil například filmy Politik a herečka 2000, Černí baroni, 2003, Tajné sny, 2004 nebo Habermannův mlýn, 2010.

4 FILM SPALOVAČ MRTVOL

Fuksova čtvrtá kniha Spalovač mrtvol je nejznámější bezpochyby i díky stejnojmennému filmu Juraje Herze. Režisér sám ve svých rozhovorech říká, že ho zaujal především název. Jméno autora mu nic neříkalo, ale název ho uhranul natolik, že si knihu koupil a přečetl. Po přečtení byl prý zklamán, protože kniha nebyla dobrou předlohou pro film. Jenže Herz měl za to, že název by se vyjímal na plakátech a vyvolával v lidech obrovské představy. Kromě názvu byla režisérovi blízká i tématika námětu, protože, jak je již zmíněno výše, sám pochází z židovské rodiny. A tak zvedl telefon a zavolal Ladislavu Fuksovi.[30]

Juraj Herz na scénáři pracoval spolu se spisovatelem. Režisér v pořadu na Plovárně s Jurajem Herzem (2006) o Ladislavu Fuksovi říká: „*My jsme scénář přepisovali společně s Fuksem dva roky.“* V dalších rozhovorech říká, že se scházeli každý týden v kavárně Slavia. Herz se prý dostal do područí Fuksova myšlení. Takto začala práce na jednom z nejmrazivějších českých filmů dvacátého století.

Poláček si však ve své monografii všiml toho, že film vyšel rok po vydání knihy, takže je pravděpodobné, že režisér znal dílo již před jeho vydáním. Nepřímo to potvrzuje i Jiří Opelík v dobové kritice knihy Ladislava Fukse: *„Jsem velice zvědav, jak s jemnou tkání Fuksovy prózy naloží film, ten věčný prznitel hotové literatury. Kniha sama mu ovšem poněkud vychází vstříc, a to nejen vnějškově, atraktivním prostředím, nýbrž i vnitřně, důrazem na funkci prostředí, takže výsledek by nemusel být nejhorší. Bylo by zajímavé zjistit, nakolik sama vidina filmové realizace ovlivnila autorův tvůrčí proces.“*[31]

Spalovač mrtvol je čtvrtým počinem režiséra Juraje Herze a byl natočen roku 1968. Za kamerou stál Zdeněk Milota. Hlavní kameraman v té době již natočil několik filmů, např.: *Na laně* (1963), *Recital* (1965), *Anděl blažené smrti* (1966) *Piknik* (1967) nebo *Jiný malý princ* (1967). Hudbu složil Zdeněk Liška – jeden z nejznámějších filmových skladatelů. Složil hudbu například k filmům *Markéta Lazarová, Údolí včel* nebo *Adelheid*, což jsou mimo jiné také velice úspěšné filmové adaptace.

Do hlavní role byl obsazen Rudolf Hrušínský. Slavný herec původně ve filmu nechtěl hrát. Podle Poláčka obsahoval technický scénář příliš mnoho střihů a Hrušínský tvrdil, že se při tak krátkých záběrech nedokáže rozehrát. Herz nakonec slíbil, že bude točit

[30] POLÁČEK, Jan. *Příběh spalovače mrtvol: dvojportrét Ladislava Fukse*. 1. vyd. V Praze: Plus, 2013, 301 s. Objevené portéty. ISBN 978-80-259-0221-9. s. 156.
[31] OPELÍK, Jiří. Literární noviny III, ročník 16, 1967, číslo 32. s. 4.

delší záběry a nakonec tak udělal s tím, že byly záběry sestříhány podle původního plánu. Hrušínskému se poté natáčení zalíbilo a nedělal už nijaké potíže.[32]

Roli manželky Marie ztvárnila Vlasta Chramostová. Pro především divadelní herečku byla role ve Spalovači mrtvol jednou z posledních na dlouhých dvacet let. Zákaz hraní dostala poté, co podepsala Chartu 77. V roli Waltera Reinkeho se objevil Ilja Prachař. Ve filmu si můžeme všimnout i slavného režiséra Jiřího Menzla, který zde ztvárnil roli nového zaměstnance krematoria pana Dvořáka nebo Vladimíra Menšíka a Mili Myslíkové v roli manželů, kteří se jako epizodní postavy objevují téměř ve všech scénách filmu..

Na stránkách Česko - Slovenské filmové databáze, což je internetová stránka věnovaná filmové problematice a na jejím chodu se podílí divácká veřejnost, je film Spalovač mrtvol zařazen do kategorie Drama/Horor/Thriller[33]. Tak jednoduché to ale s žánrovým řazením filmu není. Spalovač mrtvol balancuje mezi hororem, psychologickým dramatem, groteskou a satirou. Galina Kopaněvová ve svém článku Metamorfóza pana Kopfrkingla (Film a doba XV 1969: 230-237) film samotný nazývá *„psychologickým striptýzem“* a *„pronikavou analýzou jisté lidské odrůdy“*.

Ve filmu můžeme sledovat dvě roviny. První je osobní příběh Karla Kopfrkingla. Jeho představitel Rudolf Hrušínský, podle Poláčka, nebyl zpočátku Fuksovým favoritem. Ten si v hlavní roli představoval spíše někoho s dlouhýma rukama a nohama, s polodlouhým obličejem. Ideálním typem byl podle něj Josef Kemr. Ladislav Fuks mu tehdy dal za pravdu: *„Já jsem si taky myslel, že by byl Kemr nejlepší“* Nakonec se Rudolf Hrušínský nechal přesvědčit a s výsledkem byl spokojen.[34] Můžeme jen polemizovat, jak by film vypadal bez Hrušínského, ale jelikož jeho herecký výkon je jeden z hlavních aspektů dokonalosti filmu, myslím, že by se film nedočkal takového úspěchu. Hrušínského velmi znepokojivý a mrazivý výkon totiž v každém zůstane už navěky. Jeho ztvárnění Kopfrkingla skutečně odpovídá Fuksově literární postavě. Říká stejné repliky a má stejná gesta. Další výborní herci ve vedlejších rolích dotvářejí atmosféru knihy, a i díky nim filmový příběh dosahuje hloubky knižní předlohy. Druhá rovina filmu se věnuje varování před totalitními režimy a jejich kritikou.

Film je velice úspěšný nejen díky brilantní literární předloze a skvělému výkonu Rudolfa Hrušínského v hlavní roli a dalších herců. Zásluhu na úspěchu filmu má jistě

[32] POLÁČEK, Jan. *Příběh spalovače mrtvol: dvojportrét Ladislava Fukse*. 1. vyd. V Praze: Plus, 2013, 301 s. Objevené portéty. ISBN 978-80-259-0221-9. s. 156 – 157.
[33] http://www.csfd.cz/film/4244-spalovac-mrtvol/.
[34] POLÁČEK, Jan. *Příběh spalovače mrtvol: dvojportrét Ladislava Fukse*. 1. vyd. V Praze: Plus, 2013, 301 s. Objevené portéty. ISBN 978-80-259-0221-9. s. 157 – 158.

i technické zpracování snímku. Kamereman Stanislav Milota se postaral o celkové vyznění filmu. Natáčel podle speciálního objektivu Fish eye 9,8, tzv. široké sklo. To byl jeden z důvodů, proč u režiséra prosadil černobílé natáčení.

Nemůžeme vynechat ani skvělou hudbu Zdeňka Lišky, kterou nahrál pro film symfonický orchestr. Jeho psychotická ústřední melodie v divákovi zanechá nesmazatelnou stopu. Hudba dokonale podkresluje dílo a koresponduje s atmosférou knihy i filmu.

Spalovač mrtvol se stal velice úspěšným nejen v tuzemsku, ale i v zahraničí. Zájem o snímek za hranicemi přetrvává dodnes. Získal také celou řadu ocenění. Již v roce 1969 dostal Stanislav Milota na TrilobitFITESTu cenu za kameru a Juraj Herz za režii. Na mezinárodním filmovém festivalu v Sitges v Katalánsku v roce 1972 získal ocenění Rudolf Hrušínský za hlavní roli a Stanislav Milota za kameru.[35] Snímek byl také nominován na Oskara.

U filmu Spalovač mrtvol na stránkách Česko - Slovenské filmové databáze můžeme najít nepřeberné množství komentářů. Vybrán byl jeden za všechny od uživatele *Psema*: *„Takhle znechuceně (a přitom nadšeně) jsem se necítil u českého filmu snad nikdy. Obojí vyplívá z toho, jak moc dobrou práci Herz s Hrušínským odvedli a jak dávají naplno pocítit, kam až může sahat ideologie a pokřivená lidská mysl. Brr. Teď se bojím krematorií ještě o pořádný fous víc.“*[36]

4.1 Spalovač mrtvol v kontextu české kinematografie

Film Spalovač mrtvol řadíme do skupiny filmů České nové vlny. Vznik uměleckého hnutí bezpochyby umožnilo uvolnění politických poměrů v průběhu šedesátých let. Dalším velice důležitým aspektem bylo početné množství mladé talentované generace režisérů, scénáristů a kameramanů. Mezi ně patří zejména Věra Chytilová, Jiří Menzel, Karel Němec nebo Otakar Vávra. Z filmů můžeme jmenovat Ostře sledované vlaky Jiřího Menzela, Sedmikrásky Věry Chytilové, Démanty noci Jana Němce či Údolí včel františka Vláčila.

Spalovač mrtvol patří k filmům, které se zabývají tématem nacistické ideologie a okupace.

[35] Údaje převzaty z http://www.fdb.cz/film/spalovac-mrtvol/ceny/19439.
[36] Komentář uživatele Psema. Dostupný z http://www.csfd.cz/film/4244-spalovac-mrtvol/strana-3/.

„České filmy zobrazující období let 1938-1945 jsou skutečně v rámci historické filmové produkce něčím výjimečným. Diváci těchto filmů (zejména v prvních 20 poválečných letech) zobrazovanou dobu na vlastní kůži poznali a vnímali ji tedy spíše jako současnost nežli historii.„[37] To je i případ režiséra Juraje Herze, který si, jak už je zmíněno, sám zažil koncentrační tábor.

Premiéra filmu Spalovač mrtvol se konala v kinech v Čechách i na Slovensku dne 14. března 1969. Kvůli údajné drastičnosti a morbiditě byl následně film stažen z kin a stal se jedním z tzv. trezorových filmů. Definitivně byl Spalovač mrtvol zakázán až v roce 1973, ale už předtím se prakticky nikde nepromítal. Spíše než drastičnost příběhu totiž vadila jeho nadčasovost a jeho možné spojení s jakýmkoli nedemokratickým režimem. Film se sice odehrává těsně před druhou světovou válkou, ale jelikož byl dokončen nedlouho po vpádu vojsk Varšavské smlouvy, lze jej stejně tak dobře vztáhnout na období normalizace, což komunistickému režimu nebylo po chuti. Zákaz filmu však Spalovači mrtvol neuškodil. Lidé si začali o filmu šuškat a vytvořila se tak guerilla, která ze snímku učinila kultovní film. Obnovené premiéry se film dočkal až 1. srpna 1990.[38]

Ondřej Slanina o období obnovených premiér píše: *„Spalovač mrtvol byl třeba druhým nejnavštěvovanějším filmem v pařížském kině Accatone, jehož majitel udělal filmu neuvěřitelné promo tím, že kino vyzdobil jako pohřební ústav a do foyer kina dal polštář, na který umístil hřeben. Diváci to chápali až po opouštění sálu a dokonce ho i několikrát zcizili.“*[39]

Dnes, téměř padesát let od premiéry Spalovače mrtvol, film stále oslovuje další a další generace. Na stránkách Česko - Slovenské filmové databáze je film hodnocen 89%, je 40. nejlepším a 89. nejoblíbenějším filmem. Hodnotilo celkem 40173 uživatelů. Na stránkách Filmové databáze[40] najdeme u tohoto filmu hodnocení 89,8%. Film ohodnotilo 420 uživatelů.

Velice úspěšná jsou také veřejná promítání snímku v krematoriích a hlavně v krematoriu v Pardubicích, kde se Spalovač mrtvol natáčel. V roce 2006 se v krematoriu uskutečnily tři projekce v rámci Febiofestu. O akci byl neuvěřitelný zájem.

[37] KOURA, Petr.: Obraz nacistické okupace v hraném českém filmu. 1945-1989, in.: Film a dějiny. Praha, 2004, s. 236.
[38] KOULOVÁ, Lucie, Spalovač mrtvol, Vysoká škola ekonomická, 2011/2012. Dostupné z http://gml.vse.cz/data/vzorova_reserse_3.pdf.
[39] SLANINA, Ondřej. Klenoty českého filmu – Spalovač mrtvol. Blog.IDNES, 2011. Dostupné z http://slanina.blog.idnes.cz/c/194609/Klenoty-ceskeho-filmu-Spalovac-mrtvol.html.
[40] Ceny, které získal film Spalovač mrtvol. Dostupné z http://www.fdb.cz/.

Tématu projekce filmu v pardubickém krematoriu se věnuje praktická část bakalářské práce.

5 LITERATURA A FILM

„V průběhu 20. století přestala literatura ke svým potenciálním adresátům promlouvat výhradně prostřednictvím tištěného slova, popřípadě slova živě přednášeného z jeviště. Objevila se nová, výrazově svébytná média masové komunikace – film (...)“[41]

Vztah mezi literaturou a filmem nalezneme již od začátku vzniku kinematografie. *„Narativní potenciál filmu je tak značný, že své nejsilnější pouto vytvořil nikoli s malířstvím, dokonce ani s dramatem, ale s románem.“*[42]

Marie Mravcová ve své knize Literatura ve filmu (1990) píše: *„Četné setrvávající kontakty fabulovaného filmu s literaturou způsobila, umožnila a podporuje zejména jedna jejich společná vloha – vloha vyprávět příběh. V případě nového a prudce se vyvinuvšího uměleckého druhu (jako technického prostředku i tvůrčí disciplíny) vloha postupně stále sílící a zdokonalovaná. Vyprávět příběh pak neznamená nic více a nic méně než zajímat se o osudy lidí, o lidské charaktery a mezilidské vztahy, o dramatické zauzlení lidských situací – ať už v časoprostoru reálném či fantastickém, současném či historickém.“*[43]

V románech i filmech jsou vyprávěny dlouhé příběhy z perspektivy vypravěče. Vše, co román řekne slovy, může i film zhruba říct nebo zobrazit. Silný rozdíl mezi románem a filmem je lingvistická versus obrazová narace. Dalšími rozdíly je ale i to, že film pracuje v reálném čase a je více omezený, kdežto román skončí, kdy se mu zachce.[44]

Nejpodstatnější rozdíl mezi filmem a románem je ten, že romány vypráví jejich autor. Díky němu čtenář slyší a vidí jen to, co on sám chce. Naopak ve filmu divák vidí a slyší mnohem více. Spisovatel vše popisuje svým jazykem, ze svého úhlu pohledu a s jeho vlastními předsudky. Ve filmu si můžeme vybrat, zda se zaměřit na jeden detail nebo na jiný. Napětí románu vzniká mezi vyprávěním a vypravěčem, opírá se o vztah mezi materiály příběhu (zápletka, postavy, prostředí, téma atd.). Na druhou stranu filmové napětí vzniká mezi materiály příběhu a objektivní povahou obrazu. Náhoda zde hraje mnohem větší roli, divák má tak možnost podílet se na prožitku mnohem více, než

[41] JANOUŠEK, Pavel. *Přehledné dějiny české literatury 1945-1989*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2012, 487 s. Literární řada. ISBN 978-80-200-2057-4. s. 263.
[42] MONACO, James. *Jak číst film: svět filmů, médií a multimédií : umění, technologie, jazyk, dějiny, teorie*. 1. vyd. Praha: Albatros, 2004, 735 s. Albatros Plus. ISBN 80-00-01410-6. s. 41.
[43] MRAVCOVÁ, Marie. *Literatura ve filmu*. 1. vyd. Praha: Melantrich, 1990, 188 p. ISBN 8070230622. s. 9.
[44] MONACO, James. *Jak číst film: svět filmů, médií a multimédií : umění, technologie, jazyk, dějiny, teorie*. 1. vyd. Praha: Albatros, 2004, 735 s. Albatros Plus. ISBN 80-00-01410-6. s. 41.

při čtení románu. Slova a věty na stránce jsou stále stejná, ale filmový obraz se mění podle toho, na co se zaměřujeme. Filmový zážitek je zde mnohem bohatší, a však i chudší, protože osobnost vypravěče se zde vytrácí a je mnohem slabší.[45]

5.1 Filmová adaptace

Syd Field definuje pojem adaptace jako *„schopnost změnou či úpravou učinit vhodným nebo přiměřeným – přizpůsobit něco tak, aby bylo dosaženo změny ve struktuře, funkci a formě, a tím byla zprostředkována úprava“.* (Field 2007:223)

Jak již bylo zmíněno, film je s literaturou spojen již od počátku kinematografie. Filmové adaptace však začaly ve větším počtu vznikat až po vzniku zvukového filmu. Díky zvuku mohla být lépe vyjádřena dramatičnost příběhu a psychologie postav.

Filmová adaptace byla dlouhou dobu kritizována jen jako kopie a o originalitě uměleckého díla se velmi pochybovalo. Zmiňuje se o tom Mravcová: „*Tak jako literatura již po dlouhé věky začal se záhy i film – umění zrozené nynějším stoletím – pokoušet o „rekonstrukce“ lidské situace v čase. Než však stanul na její úrovni, než byl s to zahrnout do oné rekonstrukce též filozofická tázání, musel zrychleně opsat dosti strmou vývojovou linii, počínající stadiem pouťové atrakce. Tato linie je pochopitelně patrná i z historie filmové adaptování literárních předloh.“*[46] Postupem času se filmové adaptaci podařilo stát se uznávanou mezi filmaři i v akademickém světě.

Tématu vývoji filmových adaptací se věnuje Petr Bubeníček v odborném periodiku *Iluminace.* Stěžejní teoretické i metodologické koncepty začaly vznikat až v 60. a 70. letech na univerzitách v Americe a Anglii. Teoretik filmové adaptace George Bluestone se ve své knize *Novels into Film* (1957) zmiňuje, že filmová adaptace se vlastně nikdy nemůže podobat své předloze. Tuto skutečnost vyvozuje především z jazykové povahy literatury a vizuálně – prezentačního charakteru filmu. Podle něj je každý režisér filmové adaptace novým autorem a literatura je pro něj jen zdroj inspirace pro vlastní tvorbu. Bluestonova kniha zahájila etapu hledání rozdílů mezi literaturou a filmem. Román je jednovrstevný, naopak film vícevrstevný, protože spolu s jazykovými prostředky zahrnuje střih, obraz, hudbu atd. Tyto prostředky může filmař použít k různým kombinacím, kdy například použije obraz v protikladu k hudbě. Tyto

[45] MONACO, James. *Jak číst film: svět filmů, médií a multimédií : umění, technologie, jazyk, dějiny, teorie*. 1. vyd. Praha: Albatros, 2004, 735 s. Albatros Plus. ISBN 80-00-01410-6. s. 42 – 43.
[46] MRAVCOVÁ, Marie. *Literatura ve filmu*. 1. vyd. Praha: Melantrich, 1990, 188 s. Estetika divadelní a filmové tvorby. s. 9 – 10.

možnosti také dávají režisérovi příležitost adaptovat komentáře románového vypravěče, aniž by musel nechat zaznít slova a věty. Pohled na film z hlediska souhry filmových prostředků, jako je střih, zvuk atd., již nevychází z „literárního" čtení filmu a při komparaci musíme brát ohled na tyto aspekty.[47]

Komparace literárního díla a filmové adaptace se zabývá především narativem. Hodnotí, které epizody byly vynechány a které naopak přidány či pozměněny. Jestliže adaptace zahrnuje některé tyto změny, neznamená to nutně, že není vydařená. Film má mnohem menší dobu na to, aby vyjádřil obsah knihy, tedy dochází ke změnám z praktických a interpretačních důvodů.

„Převažující otázka je nakonec stále tato: je román lepší než jeho adaptace? Podle Thomase Leitche se myšlení o adaptaci i přes všechny snahy dosud nevymanilo ze své krátké minulosti. Stále znovu se tak badatelé potýkají s „určujícím kontextem literatury, odhodláním vytvářet taxonomie a pátrat po zdánlivě analytických metodách a kategoriích, které by legitimizovaly jednotlivá hodnocení".[48]

I dnes, sto dvacet let od prvního promítání filmu, můžeme kolem sebe pozorovat mnoho názorů na literární díla a jejich filmové adaptace. Jenom kolik diskuzí strhla filmová adaptace *Harry Pottera, Pána prstenů* či *Letopisů Narnie*. Pohled laiků na tuto problematiku je také bezpochyby zajímavý. Na jedné straně budou stát vždycky vášniví čtenáři, kteří filmové adaptace budou odsuzovat. Na straně druhé budou ti, kteří nepřečetli žádnou knihu, ale jsou milovníci filmu. Od vzniku tohoto média až doteď vášnivé debaty na toto téma neutichly a zájem o filmové adaptace bude nejspíše ještě dlouho přetrvávat.

[47] BUBENÍČEK, Petr. *Filmová adaptace: hledání interdisciplinárního dialogu*. Iluminace, ročník 22, 2010, č. 1 (77). s. 9.
[48] „Tamtéž".s. 18.

6 SPALOVAČ MRTVOL: POROVNÁNÍ LITERÁRNÍ PŘEDLOHY A FILMOVÉ ADAPTACE

Bezpochyby můžeme tvrdit, že Herzova verze Fuksova románu Spalovač mrtvol je více než vydařená. Úspěch, který film měl a stále má, mluví za vše. Spojením brilantních hereckých výkonů s technickými aspekty filmu, jako je kamera, střih nebo hudba, se podařilo přesně vystihnout atmosféru knihy– její grotesku, psychologii, horor i alegorii.

Filmová adaptace striktně dodržuje literární předlohu. Několik rozdílů ovšem mezi knihou a filmem najdeme. Jedná se zejména o vyškrtnutí, anebo naopak přidání některých scén.

Zaměřme se nejprve na to, co je v knize a filmu podobné. Kameraman Milota jistě nedostal tolik ocenění za kameru jen tak. Milota dokázal technikou přesně vykreslit prolínání jednotlivých epizod, stejně jako je to popsáno v knize: „*Pohlédl na jasné slunné nebe, rozprostírající se široko daleko, chvíli na ně hleděl a pak zdvihl ruku a nenápadně na ně ukázal, jako by upozorňoval na hvězdy, které ve dne není vidět, nebo na nádherný obraz nebo zjevení… A příští neděli v poledne…*
„*Příští neděli v poledne u Stříbrného pouzdra u oběda, který platil, řekl pan Kopfrkingl…"*[49]

Ve filmovém zpracování to vypadá tak, že kameraman se detailně zaměří na Kopfrkingla, který něco říká nebo dělá, a poté najednou kameru oddálí a my můžeme sledovat Kopfrkingla při té samé činnosti již na jiném místě.

Co se týče rozdílů oproti knize, můžeme si všimnout, že kniha mnohem více využívá humor a grotesku. Ladislav Fuks tyto dvě věci ve svém životě miloval a jeho dílo je jimi protkané. Ve filmu grotesku a humor najdeme také, ale v mnohem menší míře. Je možné, že právě černobílá barva snímku ubírá filmu na humoru. S tím, že film vyznívá děsivěji než kniha, souvisí i mírně pozměněný závěr. V knize stejně jako ve filmu Kopfrkingl nestihne zabít svoji dceru, která uteče, a je odvážen nacisty. Film si na rozdíl od literární předlohy na konci hraje s jejím osudem, který nevypadá nijak dobře. Jeden z nacistů totiž odvoz Kopfrkingla komentuje slovy: *„Nebojte, my se o ni postaráme"*. Dalším menším rozdílem je chování manželů Reinkových. Snímek jim

[49]FUKS, Ladislav a Jaroslava JISKROVÁ. *Spalovač mrtvol*. 2. vyd., v MF 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1983, 170 s. Kapka. s. 9-10.

a speciálně manželce dává více prostoru, než kniha. Willi v podání Ilji Prachaře je více nepříjemný, nesnaží se své názory jemně zaobalit jako v knize. Paní Reinková je pak ještě více nepříjemná, než její manžel. Promluví sice jen jednou, ale divákovi dá jasně najevo, že je ženou pravého nacisty.

Nyní se zaměříme na vynechané, pozměněné a přidané scény. Ve filmu nebyla použita epizoda, kdy rodina Kopfrkinglova jela na výlet na vyhlídkovou věž. V knize se v této scéně opět setkáváme s epizodními postavami – růžolící dívkou a hysterickou ženou a jejím mužem.

Pozměněna byla scéna s odposlouchávaním Židů. Ladislav Fuks miloval kostýmy a v jeho knize se Karel Kopfrkingl převlékne za žebráka, aby ho nikdo z jeho židovských známých nepoznal a on je mohl odposlouchávat. Film scénu vykresluje bez kostýmu. Kopfrkingl se účastní židovského setkání sám za sebe. Naopak přidanou scénou je tu epizoda z nevěstince. Kopfrkinglův zájem o jiné ženy můžeme v knize číst jen mezi řádky. Filmová adaptace toto téma zesílila a dala tak více do konfrontace názory, které Kopfrkingl proklamuje s jeho opozitními činy. Scény z nevěstince nám ukazují nízkost a lacinost hlavní postavy i jeho nacistických přátel.

Ať už je ve filmu několik drobností jinak než v knize, snímek Spalovač mrtvol je stále jeden z nejvyhledávanějších filmů české kinematografie. Všechny jednotlivé kousky do sebe zapadají. Velikým kladem filmu je spolupráce samotného autora literární předlohy s režisérem a také to, že film byl natočen krátkou dobu po vydání knihy. Je to určitě obsazení štábu. Kamera, scénář, střih, hudba – to všechno vytváří atmosféru knihy. Herci dotváří potom svými monology a dialogy zbytek. Tato mozaika vytvořila jeden z neoceňovanějších českých filmů.

7 ORGANIZACE KULTURNÍHO PROJEKTU

„Eventy můžeme charakterizovat jako jedinečné, dočasné, speciálně naplánované, řízené a organizačně zabezpečené akce nebo události s dopadem na cestovní ruch.“[50]

Každý event neboli akce se skládá ze tří základních věcí. První z nich jsou originální prostory pro konání akce. Druhá důležitá věc je catering a jako třetí program. Důležité je, aby akce měla námět nebo téma, které propojuje všechny tři základní součásti akce. Téma dává akci jakýsi vyšší smysl a vyvolává emotivní zážitek v návštěvníkovi. Stará se o to, aby si akci host zapamatoval. Realizaci eventu můžeme přirovnat k natáčení filmu. Je nutné, aby byla dramatická, nesla prvky napětí a dějovosti. Realizaci můžeme dělit také na tři části – pozvání, samotný event a aktivity následující po akci. Pokud připravujeme akci, musíme se rozhodnout, zda ji zvládneme udělat sami či ji svěříme do rukou reklamní agentury. Pokud se rozhodneme pro první možnost, musíme si najít dostatek času, abychom byli schopni akci složit dohromady z těch nejlepších součástek a zamysleli se nad rozpočtem akce a také nad tím, kdo to všechno zaplatí.[51]

„Eventy spojené s kulturou patří mezi tradiční eventy, které mají dopad nejen na návštěvníky destinace, ale i na místní obyvatele. Kultura spolu s přírodními předpoklady patří po dlouhou dobu mezi pilíře rozvoje cestovního ruchu v každé destinaci. Mezi kulturní eventy můžeme zařadit festivaly a přehlídky, kulturní eventy pro mladé (letní hudební festivaly), venkovní představení, jednotlivá vý- jimečná koncertní a divadelní představení, muzikály, eventy vmuzeích, hradech, zámcích a jiné eventy“.[52]
Při organizaci kulturního projektu je důležité zamyslet se hlavně nad těmito věcmi:

Jako první musíme vždy vyřešit datum a místo konání akce. Místo musíme vybrat po určení aspektů jako: kolik pozveme hostů, jak dlouho bude akce trvat, pro koho je akce určena, jestli jsou potenciální návštěvníci schopni za akcí cestovat atd. Při výběru data konání se musíme zamyslet nad tím, jaké akce se v dané lokalitě v daný měsíc konají a přihlížet musíme i k tomu, jestli se ten den nekoná akce mezinárodního charakteru.

[50] KOTÍKOVÁ, Halina a Eva SCHWARTZHOFFOVÁ. *Nové trendy v pořádání akcí a událostí (events) v cestovním ruchu*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2008, 92 s. ISBN 9788087147047. s. 8.
[51] RYBIŠAROVÁ, Anna. *Praktický rádce pro moderní event marketing* (2009). Dostupný z http://www.freshmarketing.cz/clanky/prakticky-radce-pro-moderni-event-marketing.
[52] KOTÍKOVÁ, Halina a Eva SCHWARTZHOFFOVÁ. *Nové trendy v pořádání akcí a událostí (events) v cestovním ruchu*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2008, 92 s. ISBN 9788087147047. s. 18.

Program je další důležitou součástí akce. Pokud je jasně stanoveno téma, poté je potřeba složit odpovídající program. Aby byl program dobře vymyšlen, musí brát v úvahu zájmy a preference cílové skupiny.

Další nedílnou součástí organizace je bezpochyby rozpočet. Již předem musí být jasné, co si jako organizátoři můžeme dovolit. Musíme si uvědomit, kolik akce bude stát a kdo ji finančně zaštítí. Většinou se akce financuje z dotací lokálních měst nebo přímo z Ministerstva kultury. Jestliže se stane, že dotace není schválena, další možností jsou reklamní agentury. Poté ale musí být na akci vybíráno vstupné, aby se reklamní agentura mohla zaplatit.

Propagace je velice opomíjená součást přípravy eventů. Pro správnou propagaci je důležité znát cílovou skupinu a mít k ní pozitivní vztah. Nejdůležitější je si uvědomit, že bez správné propagace také nemusí být žádná akce.

Technické zajištění je důležitou součástí každého eventu. Buď může akci posunout dopředu, anebo ji úplně pokazit. Musíme technické zařízení pečlivě vybrat a vyzkoušet nejlépe den před akcí na místě.[53]

[53] RYBIŠAROVÁ, Anna. Praktický rádce pro moderní event marketing (2009). Dostupný z http://www.freshmarketing.cz/clanky/prakticky-radce-pro-moderni-event-marketing.

II. PRAKTICKÁ ČÁST BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

8 PŘEDSTAVENÍ PROJEKTU

V teoretické části se bakalářská práce věnuje představení knihy Ladislava Fukse *Spalovač mrtvol*, rozebírá její filmovou adaptaci a následně porovnává rozdíly mezi literární předlohou a filmem. V praktické části se práce zabývá přiblížením zvoleného díla veřejnosti atraktivní formou, přičemž se zaměřuje především na čtení vybraných pasáží z knihy a na projekci zmíněného snímku v místě jeho natáčení.

Hlavním cílem tohoto kulturního projektu je tudíž seznámení veřejnosti s daným dílem, a to jak prostřednictvím knižní předlohy, tak i na základě promítání filmové adaptace v pardubickém krematoriu, kde se natáčela převážná část filmu Juraje Herze. Akce proběhne v den devadesátého druhého výročí otevření krematoria.

Čtení díla se bude konat ve foyer malé obřadní síně a předčítat bude mladý začínající básník David Kořínek. Samotná projekce filmu se uskuteční ve večerních hodinách, přičemž se bude promítat dvakrát, nejprve navečer a poté v noci. Jako doprovodný program budou během celého odpoledne probíhat komentované prohlídky budovy krematoria, včetně jeho provozních prostor a přilehlého hřbitova Slavína, kde je pohřbeno mnoho významných pardubických rodáků. Účastníky akce bude Slavínem provázet PhDr. Jiří Kotyk, historik a autor publikace „Pardubický Slavín“. Individuální prohlídky se pak budou odehrávat i v mezičasech. Na akci nebude chybět ani tematické občerstvení ve formě věnečků a rakviček. Ve foyer malé obřadní síně si návštěvníci budou moci prohlédnout expozici „Krematorium Pardubice 1923 - 2013“, která byla vytvořena k příležitosti devadesátých narozenin krematoria. Cílem této akce je mimo jiné také zvýšení návštěvnosti pardubického krematoria a zájmu o komentované prohlídky.

8.1 Místo konání akce

Výběr místa konání akce nebyl složitý. Zvoleno bylo město Pardubice, které se může na adrese Pod Břízkami 990 pochlubit krematoriem, jež si vybral režisér Juraj Herz pro natočení svého filmu *Spalovač mrtvol* v roce 1968. Tato stavba byla postavena jako první svého druhu v Československé republice v roce 1923 a je jedním

z nejvýstřednějších projevů kubismu u nás. Není tedy náhoda, že si slavný režisér vybral pro natočení snímku právě toto mystické místo.

8.1.1 Historie pardubického krematoria

Historií pardubického krematoria se podrobně zabývá Vendula Hnídková v knize *Krematorium Pardubice: národní kulturní památka 1923 – 2013.* Dějiny pardubického krematoria se začaly psát již v roce 1909, kdy první zastánci pohřbu žehem založili tzv. „Krematorium“, což byl spolek pro spalování mrtvých. Prvním předsedou tohoto spolku se stal spisovatel, dramatik, dramaturg Národního divadla a poslanec Národního shromáždění Jaroslav Kvapil. Nicméně až po zániku rakouské monarchie a vzniku samostatného československého státu mohl Kvapil 21. ledna 1919 předložit návrh zákona, který se týkal právě oficiálního schválení kremace. Jednalo se o zákon číslo 180/19 a neoficiálně byl označován jako Lex Kvapil, tedy Kvapilův zákon. Spolek Krematorium se také trvale snažil o zřízení krematoria v hlavním městě, avšak pražský magistrát k přípravě stavby přistupoval velice pomalými kroky. Naopak pardubická městská rada vyvíjela čilou aktivitu, tudíž se nakonec místem výstavby prvního krematoria staly Pardubice. Pardubická městská rada už v prosinci 1918 rozhodla o zřízení krematoria a vypsala konkurz na návrh jeho stavby.

8.1.1.1 Soutěž na pardubické krematorium

Soutěž vyvolala mezi architekty nebývalý ohlas, neboť v letech 1918 – 1919 došlo kvůli válečnému intermezzu k výraznému utlumení jakékoli výstavby. Krematorium v sobě musí skloubit dvě základní provozní funkce, jejichž vlastnosti jsou vzájemně téměř protikladné. Jedná se totiž o intimní obřad, kdy se pozůstalí loučí s nebožtíkem, nicméně zároveň je nezbytné spálit také tělesné ostatky, což je technický proces. Soutěž byla proto svým zadáním pro architekty velice náročná, jelikož každý z nich musel hledat optimální řešení tohoto problému.

Konkurzu se nakonec zúčastnilo 81 architektů, z nichž mnozí patřili k nejvýznamnějším tvůrcům své doby. Většina návrhů se nesla v duchu kubistickém, což je vzhledem k trvající oblibě tohoto typicky českého stylu, vzniklého v letech 1910 až 1920, logické. Projekty jednotlivců posuzovala porota složená z mnoha známých osobností, mezi něž patřili Josef Gočár, Theodor Petřík, Ladislav Machoň, F. Vambera, K. Beran, K. Kotten a B. Borbel. V polovině března se porotci rozhodli neudělit první

místo, ale nejvyššího - v tomto případě tedy druhého - ocenění se dostalo architektu Pavlu Janákovi, jehož projekt byl jednoduše označen písmenem „K“. Na třetím místě se umístili hned tři architekti, a to Bedřich Feuerstein, O. Polák z Loun a Vladimír Škára z Brna.

8.1.1.2 Architekt Pavel Janák

Pavel Janák se narodil roku 1882 v Praze. Byl jednou z ústředních postav české architektonické scény, která se významně podílela na vývoji architektury v první polovině dvacátého století. Pavel Janák jednoznačně nepatří k lidem, jejichž činnost a styl se dají jednoznačně pojmenovat. Vystudoval České vysoké učení technické, externě studoval také na Německé vysoké škole technické. Neváhal si rozšiřovat své obzory, účastnil se soutěží, spolkového života, publikoval vlastní projekty a texty. Po návratu ze studií v roce 1909 začal pracovat v Praze v ateliéru Jana Kotěry a ještě téhož roku byl pověřen návrhem Hlávkova mostu. Mezitím se Pavel Janák věnoval otázkám moderní architektury, přičemž podporoval především kubistický styl. Po vzniku Československé republiky se stal jednou z určujících osobností architektonického vývoje – jeho představy o budoucím směřování architektury se brzy převedly do tzv. národního stylu nebo rondokubismu či obloučkového kubismu. Tento styl byl kombinací již známého kubismu a tradičních českých motivů. Snažil se oživit národní ideje, které hledal ve slovanské historii a v českém folkloru.

Nejvýše oceněný Janákův projekt pardubického krematoria byl navržen právě ve zmíněném národním stylu. Jeho dílo přineslo řešení kompaktně semknuté stavby na podélném půdorysu, zakončené poměrně strmou sedlovou střechou. Takto pojatý objem však architekt v exteriéru dále členil systémem pravidelně rozmístěných výklenků v ploše stěn, které tak v pravidelném rytmu děrovaly obvodový plášť. Janák je mohl zamýšlet rovněž pro použití jako exteriérová kolumbária.

8.1.1.3 Od výstavby po současnost krematoria

Po ukončení soutěže vyvstala otázka, kdo bude celou stavbu financovat. Pardubický spolek Krematorium, v té době již v čele s Josefem Jílkem, založil akciovou společnost, jež dokázala sehnat 940 000 korun. Na této sumě se polovinou podílelo město Pardubice, čtvrtinou přispěli drobní akcionáři a druhou čtvrtinu složil samotný

spolek. Místí zastupitelstvo tedy mohlo 13. června 1921 zadat stavbu firmě „Ing. Karel Kohout a Jaroslav Krupař“ s tímto velikým rozpočtem.

Výstavba krematoria začala v srpnu roku 1921 a novostavba byla slavnostně otevřena na sv. Václava 28. září 1923. Tehdejší starosta města Pardubice a další významní řečníci zde pronesli své projevy, zazněly sborové zpěvy a nakonec se konala i společná prohlídka krematoria. Chrám byl zasvěcen úctě a pietě k mrtvým. Druhý den, tedy 29. září 1923 se uskutečnil první obřad spalování. Ostatky prvního člověka zpopelněného v pardubickém krematoriu patřily místní úřednici Marii Řezáčové.

Budova byla v roce 1958 zařazena mezi nemovité kulturní památky (přesně deset let poté si pardubické krematorium vybral režisér Juraj Herz pro natáčení filmu *Spalovač mrtvol*). Do roku 1997 vlastnilo krematorium Město Pardubice, ale v roce 1998 přešlo do majetku akciové společnosti Služby města Pardubice. Roku 2010 byla stavba prohlášena národní kulturní památkou.

8.2 Termín konání akce

Již od počátku bylo záměrem uspořádat akci v den devadesátého druhého výročí slavnostního otevření krematoria. Tento den připadá na svátek sv. Václava 28. září 2015. Aby se akce mohla v daný termín uskutečnit, bylo nutné kontaktovat vlastníka krematoria, jímž je akciová společnost Služby města Pardubice. Jednání o akci a o možnosti jejího uskutečnění v termínu 28. září 2015 probíhalo několik týdnů, nicméně nakonec byl termín ochotně schválen. Výhodou uvedeného data je i skutečnost, že ve státní svátek je možné očekávat více návštěvníků.

8.3 Název akce

Výběr vhodného názvu akce je velice důležitá záležitost. Název by měl charakterizovat celou akci. Objevuje se ve všech propagačních materiálech a výstupech z akce. Měl by přilákat potenciální návštěvníky a vyvolat v nich přání zúčastnit se dané události. Název musí být tudíž zapamatovatelný, jednoduchý a dostatečně výstižný. Podle těchto aspektů byl vybrán název „Noc se Spalovačem mrtvol“. Vzhledem k typu akce název koresponduje s předpokládanou atmosférou, jakož i se samotným programem.

9 ORGANIZACE PROJEKTU

Ačkoli je akce naplánována až na 28. září 2015, s její organizací bylo třeba začít co nejdříve. Jako nejdůležitější krok lze chápat zajištění prostor pardubického krematoria a zažádání o finanční podporu. Dalšími důležitými body organizace jsou bezpochyby propagace, občerstvení, finanční rozpočet, zajištění autorských práv aj.

9.1 Prostory

Nejdříve bylo nezbytné zajistit prostory pro konání akce. Pardubické krematorium je v majetku Služeb města Pardubic a.s., které ho provozují, spravují a starají se o něj prostřednictvím svojí divize Pohřební služby. Tato divize, jak samotný název napovídá, se stará kromě krematoria také o městské hřbitovy, pořádá pohřby a podobně. Na internetové stránce Služeb města Pardubice byl nalezen kontakt na tiskovou mluvčí organizace paní Světluši Pozníkovou, s níž následně probíhala komunikace ohledně projektu a pronájmu prostor. Po společné dohodě byl návrh akce zaslán paní Monice Jelínkové, která přislíbila jeho přednesení na společné poradě společnosti. Po několika dnech paní Jelínková reagovala s nabídkou pronájmu prostorů krematoria za symbolickou částku 1 Kč.

9.2 Projekce filmu

Nejdůležitější částí projektu je samozřejmě samotná projekce filmu. Bude se promítat ve velké obřadní síni krematoria v 17:30 a ve 22:00. Délka samotného filmu je 96 minut. K promítání je zapotřebí dataprojektor, jenž bude zapůjčen z vlastních zdrojů. K němu pak bude připojen notebook s originálním DVD.

9.2.1 Autorská práva

Jelikož je součástí akce veřejná projekce, musí být zajištěn souhlas autora nebo nositele práv filmu, který bude promítán. *„Těmi jsou zejména výrobci zvukově obrazového záznamu audiovizuálního díla /filmu), autor díla (režisér filmu) i autoři jednotlivých složek díla – filmu (například scénáristé). A také výkonní umělci, jejichž*

umělecké výkony jsou součástí filmu (herci, hudebníci a jiní).“[54]Z toho důvodu musí být uzavřena licenční smlouva, v opačném případě by došlo k jednání v rozporu s autorskými právy.

„Osoba, příjemce, může díky udělení licence realizovat činnost, kterou volně realizovat nemůže, aniž by porušila příkaz státního orgánu nebo narušila právo určité jiné osoby.“[55]

„Souhlas, respektive oprávnění k užití filmu, je poskytován klasickou licenční smlouvou podle autorského zákona (46 a následující). V ní bývají sjednány způsoby užití a rozsah užití díla (ten bude zpravidla časově a místně omezený) a dále odměna za poskytnuttí licence.“[56]

V praxi je nejprve nejdůležitější zjistit, kdo vlastní práva k filmu, který chceme promítat. Autorská práva Herzova *Spalovače mrtvol* vlastní NFA (Národní filmový archiv), jak bylo zjištěno po e- mailové korespondenci s panem Michalem Surmou z Asociace českých filmových klubů.

Národní filmový archiv 23. května 2010 podepsal licenční smlouvu se Státním fondem kinematografie. Tato smlouva organizaci opravňuje k užití československých filmů vyrobených v letech 1965 až 1991 s cílem poskytovat podlicence jednotlivým zájemcům o užití filmu. Motiv tohoto kroku byl jednoduchý. Národní filmový archiv se zavázal poskytnout tak Státnímu fondu kinematografie ekonomický zisk pro fond, jenž je využíván na podporu kinematografie. NFA měl k této činnosti předpoklady – dlouholeté zkušenosti a obchodní schopnosti. Organizace svou činností pokryje většinu svého rozpočtu.[57] NFA má ve své kompetenci filmy do roku 1964, přičemž spojení této sbírky s nově získanou kolekcí (tj. filmy od roku 1964 do roku 1991) umožňuje jednodušší přístup všem zájemcům o poznání filmového dědictví a filmové kultury.

Po nabytí těchto důležitých informací byl odeslán e-mail s dotazem na částku půjčovného filmu *Spalovač mrtvol* panu Jiřímu Forejtovi, který má na starosti kinodistribuci ve společnosti Národní filmový archiv. Poté proběhla s panem Jiřím Forejtem mailová korespondence a několik telefonních hovorů, kdy byl podrobně probrán účel promítání. Základní půjčovné při projekci z DVD je 1250 Kč. Jelikož má

[54] HOLCOVÁ, Irena. *Někdo to rád bez licence.* Profit, 2007, číslo 48, dostupný z http://www.filmynejsouzadarmo.cz/userfiles/file/071126_Projekce_Profit.pdf.
[55] ROZEHNALOVÁ, Naděžda. Právo mezinárodního obchodu. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. ISBN 978-807-3575-625, s. 477.
[56] HOLCOVÁ, Irena. Profit, 2007, číslo 48, s.53, dostupný z http://www.filmynejsouzadarmo.cz/userfiles/file/071126_Projekce_Profit.pdf
[57] Tisková zpráva Státního fondu kinematografie, 26. května 2014. Dostupné z http://www.fondkinematografie.cz/assets/media/files/tiskove%20zpravy/SFK-NFA/tiskova%20zprava%20final.pdf.

akce rozměr studentského projektu, byla po domluvě s panem Forejtem dohodnuta sleva z půjčovného, která činila 750 Kč. To znamená, že konečná částka půjčovného bude 500 Kč. S Národním filmovým archivem bude na konci srpna sepsán objednávkový formulář, jenž nahradí licenční smlouvu. Tento formulář bude sloužit jako souhlas NFA jakožto majitele práv k veřejnému promítání filmu, a zároveň bude na akci propůjčeno originální DVD.

9.3 Čtení z knihy

Neméně důležitou součástí akce je čtení z knihy,[58] jež proběhne ve foyer malé obřadní síně od 21:00 do 22:00. Předčítat bude mladý básník David Kořínek, který přislíbil účast bez nároku na honorář. Po společné konzultaci byly vybrány kapitoly 12 až 15, tedy poslední tři kapitoly v knize. Dochází v nich k proměně pana Kopfrkingla, k vraždě skoro celé rodiny a k syrového závěru. Volba těchto kapitol byla učiněna se záměrem udržet pozornost posluchačů a následně vyvolat diskuzi. Samotné čtení by mělo trvat méně než hodinu, což dává prostor k plánované diskuzi, jež se po čtení uskuteční. K navození náležité atmosféry budou ztlumena světla.

9.3.1 David Kořínek

„*Již několik let přispívám do některých novin a studentských časopisů. Ve volném čase se věnuji sportovnímu šermu a amatérskému divadlu. Psát jsem začal omylem. Píšu, co vidím. Nejsem depresivní. Říkal to i doktor. A také říkal, že jsem dysgrafik,*“ říká sám o sobě dvacetiletý začínající básník a student oborů Mezinárodní vztahy a žurnalistika a Komunikační studia na Masarykově Univerzitě v Brně David Kořínek. Psát začal v 15 letech, byl finalistou několika literárních soutěží, jako je Ortenova Kutná Hora, Hořovice Václava Hraběte, Literární Vysočina a jiné. V roce 2014 se zúčastnil zahraničního výjezdu na Kosovo s Východoevropským vzdělávacím a kulturním centrem. Ve stejném roce vydal svoji prvotinu *Pro parohatou zvěř*, která obsahuje sbírku básní *Dálkové spoje* a poemu *Triumvirát*. Nyní se David účastní různých čtení na literárních festivalech či na vysokých a středních školách a pracuje na další knize.

[58] FUKS, Ladislav a Jaroslava JISKROVÁ. *Spalovač mrtvol*. 2. vyd., v MF 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1983, 170 s. Kapka.

David absolvoval také několik svých autorských čtení (např. na Univerzitě Hradec Králové 29. 10. 2014). Podle jeho vlastních slov je pro něj psaní terapie, snaha vyříkat si různé věci v sobě, poznat, co prožívá a cítí. David má velice zajímavý přednes, dokáže se vcítit do atmosféry čteného. Na základě těchto aspektů byl vybrán pro čtení z knihy Ladislava Fukse.

9.4 Občerstvení

U kulturní akce tohoto typu se nepředpokládá, že bude poskytnuto občerstvení, ovšem aby byla podpořena atmosféra knihy, která je groteskně morbidní, bylo rozhodnuto zařadit tematické občerstvení ve formě sto kusů věnečků a stejného počtu rakviček. Každý návštěvník akce tak bude mít možnost, aby na něj dýchla atmosféra knihy se vším všudy. Z osobní zkušenosti bylo pro výrobu občerstvení vybráno Cukrářství u Rudolfa,[59] kde byla po domluvě s majitelem dohodnuta zakázka na sto kusů rakviček a sto kusů věnečků. Objednávka bude připravena k vyzvednutí v den akce v dopoledních hodinách. Po vysvětlení majiteli, že se jedná o studentský projekt, byla poskytnuta sleva z původních 3500 Kč na 2000 Kč výměnou za reklamu. Ta proběhne ve formě malých letáčků, které budou umístěny na stole s občerstvením u vchodu do krematoria.

9.5 Propagace

9.5.1 Plakát

Nedílnou součástí organizace akce je rovněž její propagace. Nejprve bylo potřeba vymyslet, a poté v elektronické verzi vypracovat reklamní plakát velikosti A4. Plakát k této akci by měl být tematický, zaujmout a vzbudit v lidech přání na akci přijít. Také by měl obsahovat všechny důležité informace – název akce, termín a místo jejího konání včetně programu, který návštěvníky čeká. Nejprve byly všechny tyto nezbytné informace sepsány, následně byl vybrán motiv plakátu, jenž by korespondoval s typem události. Reklamní plakát poté vytvořil Václav Kutík, který navrhuje propagační materiály pro klub Nox a La Fabrique, což jsou dva největší kluby v Hradci Králové. Po několika konzultacích ohledně konečné podoby byl plakát zhotoven (viz příloha A).

[59] Webové stránky cukrárny U Rudolfa. Dostupné z http://www.dezerty.cz/.

Byly vytvořeny i menší letáky ve formě A5, které mají stejný vzhled jako plakát. Nyní jsou plakáty i letáky k dispozici v elektronické podobě, měsíc před akcí budou vytištěny a rozneseny. Plakáty budou vyvěšeny na Univerzitě v Hradci Králové, na Univerzitě v Pardubicích, v obchodním centru AFI Palace Pardubice a v obchodním centru Futurum v Hradci Králové. Letáky budou po domluvě umístěny v některých frekventovaných gastro podnicích v Hradci Králové i Pardubicích (např. restaurace Sport Cafe, Club Nox, Club La Fabrique, kavárna Rosso di Sera v Hradci Králové, Restaurace u sv. Patrika, restaurační loď Arnošt z Pardubic apod.). Plakáty budou vylepeny i na veřejných plochách v Pardubicích. Tyto plochy jsou placené, nicméně jsou v majetku organizace Služeb města Pardubice, jež přislíbila vylepení padesáti kusů plakátů po městě zdarma.

9.5.2 Online propagace

Online propagace je v současné době také nepostradatelná. Je dokázáno, že internet je po televizi druhým médiem, které lidi sledují nejčastěji. Jenom sociální síť Facebook využívá v České republice miliony uživatelů. V dnešní době se z ní stala velmi úspěšná marketingová zbraň. Proto byla tato sociální sít využita i pro tento projekt. Na Facebooku byla vytvořena událost akce (viz příloha C), na níž bylo pozváno několik desítek lidí. Událost byla také zveřejněna v několika skupinách na Facebooku – skupina UHK, Univerzita Pardubice, Město Pardubice, Krematorium Pardubice. Událost obsahuje všechny důležité informace o akci, je zde zveřejněný náhled plakátu, správce události zde může pravidelně přidávat aktuální informace a další lákadla pro uživatele Facebooku, jimž se každá tato aktivita zobrazí jako upozornění na jejich vlastním profilu. Pozvánka na akci bude umístěna i na stránkách města Pardubice[60] a na stránkách pardubického krematoria.[61]

9.5.3 Escape

Escape[62] je kulturní měsíčník města Hradce Králové, v němž můžeme nalézt informace o zábavě, kultuře a volném čase v Hradci Králové a v jeho okolí. Periodikum je pravidelně k dostání zdarma na 140 frekventovaných místech ve městě. Nalézt ho tak můžeme například na Univerzitě Hradec Králové, ve Studijní a vědecké knihovně,

[60] Webové stránky města Pardubice. Dostupné z http://www.pardubice.eu/.
[61] Webové stránky Krematoria Pardubice. Dostupné z http://www.smp-pce.cz/krematorium-125/.
[62] Měsíčník Escape. Dostupné z http://www.escape-media.cz/.

v Klicperově divadle, v Muzeu východních Čech, v Biocentralu, v plaveckém bazénu aj. S vydavatelem časopisu Escape byla dohodnuta reklama na jednu stranu zářijového vydání. Strana bude mít podobu jedné zmenšeniny plakátu. Cena byla stanovena na 1000 Kč.

9.5.4 Reportáž

Návrh a program akce byl také zaslán regionálnímu redaktorovi České televize panu Eriku Knajflovi. Ten shledal projekt zajímavým a přislíbil reportáž z akce, která by se poté měla objevit ve večerních zprávách České televize. Podrobnosti budou dohodnuty měsíc před akcí. Pan Erik Knajfl nebude požadovat honorář.

9.5.5 Pozvánky uměleckým školám

Pozvánky na akci byly poslány několika vysokým uměleckým školám v České republice. Účelem tohoto kroku je jejich možný zájem o akci, jakož i možnost realizace studentské performance v krematoriu v budoucích letech.

9.5.6 Další výstupy z akce

Podle příslibů se akce zúčastní za účelem reportáže také zástupci místních médií – Pardubický deník, Mladá Fronta Dnes Pardubický kraj, Týdeník Pernštejn a Český rozhlas Pardubice. Fotografie z akce zajistí Kateřina Václavíková - dvaadvacetiletá amatérská fotografka. Za svoji práci nebude požadovat honorář. Fotografie z akce budou následně s článkem zveřejněny na internetových stránkách pardubického krematoria, na stránkách města Pardubice a v události akce na Facebooku.

9.6 Doprava

Krematorium Pardubice se nachází na kraji města, proto bylo zapotřebí zajistit dopravu. Na místě je k dispozici pouze několik parkovacích míst. Díky dobrým vztahům mezi Službami města Pardubice a Dopravním podnikem bude v termínu konání akce bezplatně provozována zvláštní trolejbusová linka mezi zastávkami Třída Míru a Krematorium. Tato linka bude obsluhována historickým trolejbusem.

9.7 Scénář programu

Kulturní akce v pardubickém krematoriu bude trvat přibližně devět hodin. Prostory krematoria budou veřejnosti otevřeny v pondělí 28. září 2015 (den sv. Václava) od 17:00 do 24:00. Již od začátku akce budou mít návštěvníci možnost zúčastnit se jedné ze dvou komentovaných prohlídek. Provázet budou pracovníci divize Pohřební služby Služeb města Pardubice. Každá prohlídka bude trvat přibližně třicet minut, přičemž začátek je plánován v 17:00 a v 19:15. Ostatní prohlídky budou možné individuálně v mezičasech.

Další možností programu bude prohlídka Pardubického Slavína – přilehlého hřbitova slavných a významných pardubických osobností. Provázet bude historik PhDr. Jiří Kortyk, který je spoluautorem publikace *Pardubický Slavín*. Prohlídky proběhnou ve stejných časech jako prohlídky krematoria. Individuální prohlídky budou opět možné v mezičasech. Účastníci budou mít možnost navštívit také expozici „Krematorium Pardubice 1923 – 2013“ ve foyer malé obřadní síně, a to do 21:00.

Od 21:00 do 22:00 proběhne ve foyer malé obřadní síně čtení z knihy *Spalovač mrtvol*. V 17:30 se uskuteční první promítání filmu *Spalovač mrtvol*.[63] Film je dlouhý 96 minut, projekce skončí přibližně v 19:15, kdy začíná druhá komentovaná prohlídka prostor krematoria. Ve 22:00 začne druhá projekce. Akce skončí přibližně o půlnoci.

9.8 Finanční dotace

Z důvodu zajištění finančních zdrojů se jako vhodná možnost jeví zažádat o finanční dotaci Město Pardubice. Na jejich stránkách v sekci dotace a granty[64] můžeme nalézt program na podporu kultury pro rok 2015. Tento dotační program podporuje mimo jiné jednorázové kulturní akce konané od 1. 7. 2015 do 31. 12. 2015. Akce by měla přispívat k rozšíření a obohacení kulturního života ve městě, k reprezentaci města a k rozvoji cestovního ruchu. Promítání filmu *Spalovač mrtvol* v pardubickém krematoriu bezpochyby splňuje tyto podmínky. Žádost byla sepsána, následně zaslána elektronicky a nakonec odevzdána v tištěné podobě na podatelně Magistrátu města Pardubice.

[63] http://www.csfd.cz/film/4244-spalovac-mrtvol/.
[64] http://www.pardubice.eu/urad/radnice/verejna-podpora-dotace-a-granty/.

U jednorázových akcí je možné čerpat finanční prostředky na:[65]

- pronájem prostor pro jednorázovou akci;
- pronájem technického zařízení;
- půjčovné rekvizit a kostýmů;
- propagace;
- startovné, registrační poplatky na soutěžích apod.;
- u výstav: instalace exponátů, transport děl, technické zajištění;
- osobní náklady vyplývající z dohod o provedení práce, ze smluv o dílo se soubory, porotci a účinkujícími na akci.

Maximální výše dotace může činit 90 % z celkových vyúčtovaných nákladů na akci. V případě nedodržení je příjemce dotace povinen vrátit poměrnou část dotace poskytovateli.

Z žádné dotace nesmí být hrazeny výdaje na:

- stravování, občerstvení, květiny, ceny do soutěží, odměny apod.;
- jízdné na zkoušky;
- odměny vedoucím za vedení souborů;
- nákup aparatury, zařízení, přístrojů (s výjimkou vypsaného účelového grantu) - investiční výdaje;
- pořizování vlastních audio a video nosičů určených k prezentaci a prodeji nebo obdobnou ediční činnost;
- leasing, úvěry a půjčky;
- telefony;
- vedení účetnictví, bankovní poplatky;
- do dotace nelze zahrnout položky uhrazené formou vzájemného zápočtu.

9.8.1 Rozpočet akce

Z výše uvedených informací vyplývá, že finanční dotaci nemohu využít na nákup občerstvení. To znamená, že rozpočet pro žádost o finanční dotaci bude 3501 Kč a maximální výše dotace může být 90 %, takže nakonec mohu dostat dotaci ve výši 3150 Kč. Do konečné částky chybí 2350 Kč, proto je zapotřebí nalézt sponzora.

[65] Podmínky dotačního programu města Pardubice 2015.

Pardubické krematorium se k akci vyjádřilo více než vstřícně a stalo se zároveň i sponzorem, který přispěje chybějící částkou 2351 Kč. S finančním příspěvkem a sponzorským darem by se měla finančně pokrýt celá akce tak, že nebude potřeba vybírat vstupné.

Tab. 1: Rozpočet akce v případě finanční dotace Města Pardubice

Výdaje	Poznámka	Cena (Kč)
Pronájem prostor	symbolická částka	1
Půjčovné filmu (NFA)		500
Propagační materiál	plakáty (A4, A5)	2000
	reklama v hradeckém měsíčníku Escape	1000
	událost na facebooku, pozvánka na stránkách města Pardubice, na stránkách krematoria	0
Občerstvení	věnečky + rakvičky – (po sto kusech)	2000
Dohoda o provedení práce (viz příloha B)	PhDr. Jiří Kortyk: symbolická částka	500
Technika	zapůjčení z osobních zdrojů	0
CELKEM		**5501**

Příjmy		Cena (Kč)
Finanční dotace města Pardubice		3150
Sponzorský dar od soukromého dárce		2351
CELKEM		**5501**

Rozdíl		0 Kč

9.9 Alternativní rozpočet akce

Žádost o finanční dotaci byla zaslána, ale není jisté, zda bude schválena. Každá žádost se posuzuje individuálně na základě toho, jestli splňuje všechny podmínky. Z toho důvodu bylo rozhodnuto, že bude připraven alternativní rozpočet akce.

V dnešní době existují agentury, které se postarají o celou organizaci akce. Zajistí tedy techniku, občerstvení, poradí s propagací atd. Výhoda profesionálních agentur spočívá v tom, že všechno udělají na fakturu, to znamená, že organizátor zaplatí agentuře až po uskutečnění akce. Pro projekt byla z několika důvodů vybrána produkční a reklamní agentura Go Agency. [66] Prvním důvodem byla osobní zkušenost a spokojenost při spolupráci s agenturou na obdobném projektu. Druhým důvodem byl fakt, že agentura sídlí přímo v Pardubicích a jednání proběhnou přímo s majitelem agentury Markem Landsmanem.

V tomto případě však bude muset být na akci vybíráno vstupné, v čemž tkví bohužel značné riziko, že přijde mnohem méně lidí. Nicméně plánovaný rozpočet není velký, tudíž by se vybírala jen symbolická částka. Další problém spočívá v tom, že když se na akci bude vybírat vstupné, stoupne částka za půjčovné filmu o 750 Kč. Pak by rozpočet vypadal takto:

[66] Webové stránky agentury Go Ageny. Dostupné z http://goagency.cz/.

Tab. 2: Rozpočet akce v případě nezískání finanční dotace Města Pardubice

Výdaje	Poznámka	Cena (Kč)
Pronájem prostor	symbolická částka	1
Půjčovné filmu (NFA)		1250
Propagační materiál	plakáty (A4, A5)	2000
	reklama v hradeckém měsíčníku Escape	1000
	událost na facebooku, pozvánka na stránkách města Pardubice, na stránkách krematoria	0
Občerstvení	věnečky + rakvičky – (po sto kusech)	2000
Dohoda o provedení práce	PhDr. Jiří Kortyk: symbolická částka	500
Technika	zapůjčení z osobních zdrojů	0
CELKEM		**6751**

Příjmy		Cena (Kč)
Vstupné	200 x 50,-	10000
CELKEM		**10000**

Rozdíl		3 279 Kč

Předpokládaný počet návštěvníků je 200 až 300. Vzhledem k tomu, že se koná první ročník této akce, předpokládá se raději nižší počet návštěvníků. Když se 6751 Kč vydělí nižším předpokládaným počtem návštěvníků, vyjde jedna vstupenka na cca 33 Kč. Z toho důvodu se rozhodlo výši vstupného stanovit na 50 Kč, aby se zaplatila i práce agentury. Při větším počtu návštěvníků se zbytek peněz daruje do fondu na podporu Krematoria Pardubice.

9.10 Příprava akce den předem

Příprava akce v neděli dne 27. září bude realizována vlastními silami a za pomoci dobrovolníků. Jedná se hlavně o transport a nastavení projektoru a plátna, na

něž se bude promítat. Důvodem je zkouška techniky a jejího bezproblémového chodu. K dispozici bude dodávka zapůjčena z vlastních zdrojů, takže s převozem věcí nebude problém. Ve velké obřadní síni je k dispozici cca padesát míst k sezení na lavicích. K tomu budou v prostoru obřadní síně rozestavěny židle, jež mají pracovníci divize Pohřebních služeb Města Pardubice k dispozici. Tak přibude dalších cca 50 míst k sezení. U vstupu do krematoria bude umístěn stolek s občerstvením. To bude dovezeno vzhledem k čerstvosti v den konání akce.

10 SWOT ANALÝZA

SWOT analýza je univerzální analytická metoda, která se zaměřuje na zhodnocení vnitřních a vnějších faktorů ovlivňujících úspěšnost organizace nebo nějakého konkrétního záměru. Tuto techniku vypracoval v šedesátých letech 20. století Albert Humphrey ze Stanfordovy univerzity. SWOT je zkratka složená z počátečních písmen slov Strengths (silné stránky), Weaknesses (slabé stránky), Opportunities (příležitosti) a Threats (hrozby).

Jakákoliv organizace či fyzická osoba, která organizuje kulturní projekt, by se měla zabývat silnými a slabými stránkami, jež tvoří vnitřní prostředí. Měla by se pokusit analyzovat hrozby, snažit se jim vyhnout a naopak reflektovat příležitosti, které nabízí vnější prostředí. Díky SWOT analýze tak můžeme nalézt problémy a snažit se jim předejít. (Johnová, Černá, 2007).

Tato analýza je příliš statická a navíc velmi subjektivní, což může být její nevýhodou. Při organizaci akce „Noc se Spalovačem mrtvol“ bylo nalezeno několik silných i slabých stránek. S tímto musí organizátor počítat a brát zřetel na všechny zmíněné body, aby akce byla úspěšná.

10.1 Silné stránky

- nízké náklady na organizaci akce;
- dobrý výběr místa konání akce – místo, kde se natáčela filmová adaptace knihy;
- zajištěna dobrá propagace – zahrnuje všechny media (televize, internet, tištěná média);
- málo podobných akcí tohoto typu v regionu;
- návštěvnost krematoria je stále vysoká;
- nebude se vybírat vstupné (v alternativním případě bude vstupné jen 50 Kč).

10.2 Slabé stránky

- omezená kapacita krematoria;
- konání akce v den státního svátku;
- na některé skupiny lidí může akce působit morbidním dojmem;
- místo konání akce není v centru města.

10.3 Příležitosti

- možnost vytvořit akce, která se bude opakovat každý rok;
- lidé budou v den volna vyhledávat způsoby vyžití;
- pozvánky uměleckým vysokým školám.

10.4 Hrozby

- jiné akce v okolí ve stejný den.

ZÁVĚR A DOPORUČENÍ

Cílem této bakalářské práce bylo porovnat novelu Ladislava Fukse Spalovač mrtvol s jeho filmovou podobou a následně podrobně popsat organizaci kulturního projektu s názvem Noc se Spalovačem mrtvol.

V teoretické části jsem se podrobně zabývala nejprve samotnou novelou a jejím autorem. Z četby Fuksových pamětí a monografie Jana Poláčka jsem zjistila spoustu zajímavých faktů o životě spisovatele. Fuksův život i dílo je velice zajímavým námětem pro další práce, které se tímto tématem chtějí zabývat podrobněji. Nicméně hlavním tématem této práce je porovnání literární předlohy a její filmové adaptace. Knihu jsem rozdělila na několik částí a snažila se popsat události, motivy, epizody a postavy. Celá novela je autobiograficky spojena s Ladislavem Fuksem, i když sám autor autobiografii ve svém díle nepřiznal.

V další části jsem se zabývala filmovou adaptací režiséra Juraje Herze a poté film porovnávala s jeho literární předlohou. Zhodnocení filmové adaptace není lehký úkol. Neexistují v podstatě žádná pravidla pro to, jak komparovat literární předlohu s její filmovou verzí. Proto byly v této kapitole použity hlavně mé poznatky, které jsem nabyla po přečtení knihy a zhlédnutí filmu. Kapitola může působit subjektivním dojmem, a však neklade si za cíl předat své názory čtenářům, ale naopak dát jim podněty k diskuzi a vlastním poznatkům a názorům.

V praktické části jsem se zabývala organizací kulturního projektu Noc se Spalovačem mrtvol. Jedná se o promítání filmu a čtení z knihy v pardubickém krematoriu s doprovodným programem. Nápad uspořádat tento druh akce se nabízel při zvoleném tématu sám. Pardubické krematorium je místo natáčení filmové podoby a dříve byl tento druh akce velice žádaný a oblíbený. Rozhodla jsem se proto na tuto tradici navázat.

Organizace byla podrobně popsána se všemi aspekty, jako je místo a datum konání, pronájem prostor, finanční rozpočet, finanční dotace, propagace, catering atd. V průběhu jsem nenarazila na žádné veliké problémy. Musíme si ale uvědomit, že jestliže pořádáme veřejnou akci na veřejném místě, musíme zajistit spoustu věcí. Proto je zapotřebí si na akci vyhradit spoustu času.

Bakalářská práce je primárně určena všem laikům i odborníkům, kteří se zabývají dílem Spalovač mrtvol. Teoretická část nabízí podklady a náměty k rozšíření práce. Praktická část potom detailně přibližuje organizaci tematické akce a je určena

všem budoucím organizátorům, kteří chtějí dílo představit širší veřejnosti atraktivní formou.

ZDROJE

MONOGRAFIE

- FUKS, Ladislav a Jiří TUŠL. *Moje zrcadlo & co bylo za zrcadlem: vzpomínky, dojmy, ohlédnutí*. 1. vyd. Praha: Melantrich, 1995, 477 s., [8] s. il. příl. ISBN 80-7023-210-2.

- FUKS, Ladislav a Jaroslava JISKROVÁ. *Spalovač mrtvol*. 2. vyd., v MF 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1983, 170 s. Kapka.

- GILK, Erik. *Vítěz i poražený: prozaik Ladislav Fuks*. Vyd. 1. Brno: Host, 2013, 311 s. Tváře české literatury. ISBN 978-80-7491-056-2.

- HNÍDKOVÁ, Vendula. *Krematorium Pardubice: národní kulturní památka 1923 – 2013. Pardubice*: Služby města Pardubic, 2013, 69 s.

- JANOUŠEK, Pavel. *Přehledné dějiny české literatury 1945-1989*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2012, 487 s. Literární řada. ISBN 978-80-200-2057-4.

- JOHNOVÁ, R., ČERNÁ, J., a kol.: *Arts marketing, marketing umění a kulturního dědictví*. Praha: Oeconomica, 2007. ISBN 978-80-245-1276-1.
- KOSKOVÁ, Helena. *Hledání ztracené generace*. 2. rozš. vyd., v H & H 1. Jinočany: H & H, 1996. 223 s. ISBN 80-85787-93-8.

- KOTÍKOVÁ, Halina a Eva SCHWARTZHOFFOVÁ. *Nové trendy v pořádání akcí a událostí (events) v cestovním ruchu*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2008, 92 s. ISBN 9788087147047.

- KOURA, Petr.: *Obraz nacistické okupace v hraném českém filmu* 1945-1989, in.: *Film a dějiny.* Praha, 2004

- LUSTIG, Arnošt a Markéta MALIŠOVÁ. *O spisovatelích*. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 2010, 195 s. ISBN 978-80-86911-28-1.

- MONACO, James. *Jak číst film: svět filmů, médií a multimédií: umění, technologie, jazyk, dějiny, teorie*. 1. vyd. Praha: Albatros, 2004, 735 s. Albatros Plus. ISBN 80-00-01410-6.

- MRAVCOVÁ, Marie. *Literatura ve filmu*. 1. vyd. Praha: Melantrich, 1990, 188 p. ISBN 8070230622.

- POLÁČEK, Jan. *Příběh spalovače mrtvol: dvojportrét Ladislava Fukse*. 1. vyd. V Praze: Plus, 2013, 301 s. Objevené portéty. ISBN 978-80-259-0221-9.

- POHORSKÝ, Miloš. Doslov. In: FUKS, Ladislav. *Pan Theodor Mundstock*. 4. vyd. Praha: Odeon, 2005, s. 189. ISBN 80-207-1182-1.

- RZOUNEK, Vítězslav.: *Nástin poválečné české literatury 1945-1980*. Praha, 1984

- *Slovník literární teorie*. Vyd. 1. Editor Štěpán Vlašín. V Praze: Československý spisovatel, 1977, 471 s.

JINÉ ZDROJE

- BUBENÍČEK, Petr. *Filmová adaptace: hledání interdisciplinárního dialogu*. Iluminace, ročník 22, 2010, č. 1 (77).

- Ceny, které získal film Spalovač mrtvol. Dostupné z http://www.fdb.cz/film/spalovac-mrtvol/ceny/19439

- HŘIVŇÁKOVÁ, Olga. *Mezi realitou a světem snů*. Práce 36, 1980, č. 153, 1.7.

- HOLCOVÁ, Irena. *Někdo to rád bez licence.* Profit, 2007, číslo 48. Dostupné z http://www.filmynejsouzadarmo.cz/userfiles/file/071126_Projekce_Profit.pdf

- Komentáře k filmu Spalovač mrtvol. Dostupné z http://www.csfd.cz/film/4244-spalovac-mrtvol/strana-3/

- KUDLÁČ, Antonín. *Dvě cesty k Ladislavu Fuksovi*. Tvar, 2014, č.10

- KOŘÍNKOVÁ, Drahomíra. *Motivická výstavba Spalovače mrtvol*, Česká literatura. 1977, 25, číslo 6.
- KOULOVÁ, Lucie, *Spalovač mrtvol*. Vysoká škola ekonomická, 2011/2012. Dostupné z http://gml.vse.cz/data/vzorova_reserse_3.pdf

- Měsíčník Escape. Dostupné z http://www.escape-media.cz/

- Na plovárně s Jurajem Herzem (2006). Dostupné z http://www.ceskatelevize.cz/porady/1093836883-na-plovarne/205522160100032-na-plovarne-s-jurajem-herzem/

- OPELÍK, Jiří. Literární noviny III, ročník 16, 1967, číslo 32

- Podmínky dotačního programu města Pardubice 2015. Dostupné z http://www.pardubice.eu/urad/radnice/verejna-podpora-dotace-a-granty/

- POHORSKÝ, Miloš. *Úzkostný sen Ladislava Fukse o panu Kopfrkinglovi*. Impuls. 1967, roč. 2, č.10.

- ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu*. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. ISBN 978-807-3575-625

- RYBIŠAROVÁ, Anna. *Praktický rádce pro moderní event marketing* (2009). Dostupné z http://www.freshmarketing.cz/clanky/prakticky-radce-pro-moderni-event-marketing

- SLANINA, Ondřej. *Klenoty českého filmu – Spalovač mrtvol*. Blog.IDNES, 2011. Dostupné z http://slanina.blog.idnes.cz/c/194609/Klenoty-ceskeho-filmu-Spalovac-mrtvol.html

- Slavný citát Ladislava Fukse. Dostupné z http://www.databazeknih.cz/citaty/ladislav-fuks-263

- TIKOVSKÝ, Václav. *Jedinečnost žití*. *Československý voják* 37, 1988, č.20, 4.10.

- Tisková zpráva Státního fondu kinematografie, 26. května 2014. Dostupné z http://www.fondkinematografie.cz/assets/media/files/tiskove%20zpravy/SFK-NFA/tiskova%20zprava%20final.pdf

- VLAŠÍNOVÁ, Vladimíra. *Slovník české literatury po roce 1945*. 1995. Dostupné z http://www.slovnikceskeliteratury.cz/

- Webové stránky cukrárny U Rudolfa. Dostupné z http://dezerty.cz/

- Webové stránky agentury Go Ageny. Dostupné z http://goagency.cz/

- Webové stránky Krematoria Pardubice. Dostupné z http://www.smp-pce.cz/krematorium-125/

- Webové stránky města Pardubice. Dostupné z http://www.pardubice.eu/

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A: Plakát

Příloha B: Dohoda o provedení práce

Příloha C: Událost akce na Facebooku

Příloha A – Plakát

Příloha B – Dohoda o provedení práce

Dohoda o provedení práce

Zaměstnavatel: Adéla Rožcová
Nar. 25. 4. 1993
Bytem: Libonice 18, Hořice
(dále jen zaměstnavatel)
a
Zaměstnanec: PhDr. Jiří Kotyk, Ph.D.
nar. 6. 10. 1946
bytem: nábř. Závodu míru 1835, Pardubice

(dále jen zaměstnanec)

Uzavřeli níže uvedeného dne, měsíce a roku dle § 75 ZP tuto
dohodu o provedení práce
Podmínky plnění:
Tato dohoda a podmínky níže specifikované sjednávají mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem právní akt, na jehož základě zaměstnanec zajistí plnění sjednaného úkolu v uvedeném termínu a rozsahu.
1. Sjednaný úkol: provedení prohlídky s výkladem
2. Sjednaný rozsah: 3 hodiny
3. Způsob provedení: osobně
4. Pracovní úkol bude proveden v termínu: 28. 9. 2015
5. Sjednaná odměna: 500 Kč hrubého
6. Odměna za provedení pracovního úkolu je splatná v den provedení sjednaného úkolu. Smluveným způsobem vyplacení odměny je hotovost.

Zaměstnavatel může odměnu po projednání se zaměstnancem přiměřeně snížit, neodpovídá-li provedená práce sjednaným podmínkám. Pracovní úkol musí být proveden ve sjednané době, jinak může zaměstnavatel od dohody odstoupit.
Zaměstnanec může od dohody odstoupit, nemůže-li pracovní úkol provést proto, že mu zaměstnavatel nevytvořil sjednané pracovní podmínky, zaměstnavatel je povinen nahradit škodu, která mu tím vznikla. Obě smluvní strany prohlašují, že tuto smlouvu sepisují na základě své svobodné vůle a že neexistují překážky, které by vedly k následnému rozporu této smlouvy nebo neprovedení sjednaných úkolů. Na důkaz tohoto připojují své vlastnoruční podpisy.

V Hradci Králové dne 20. 9. 2015

podpis zaměstnance razítko a podpis zaměstnavatele

Příloha C – Událost na Facebooku